

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Β'.

ΜΑΡΤΙΟΥ 1 1862.

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου Κόμητος ΛΑΣ ΚΑΖ (LAS CASES).

(Συνέχεια ἴδε Φυλλ. Α')

Ἀκριβῶς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε συναθροίσει περὶ αὐτὸν τινὰς τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν, ἀποφαινόμενος ὅτι ἤθελε θεωρήσει ὡς κακὸν Γάλλον πάντα ὅστις ἤθελεν ἐπιμείνει ἐν οὐδετερότητι. Ὅθεν, δὲν ἐδίψασα οὐδὲ σιγῆν· καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ ὅρκος μου εἰς ὃν ἀείποτε ἔμεινα πιστὸς, καθίστατο τοῦ λοιποῦ ἄκυρος, καθότι οὐδεὶς πλέον ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἡγεμόνων μας εἰς τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν ἀμφισβόλλουεν,

ἀφ' ἐτέρου δὲ αἱ θρησκευτικαὶ τελεταί, αἱ συμμαχίαι τῶν βασιλέων, ἡ Εὐρώπη ἅπασα, τὸ κλέος τῆς Γαλλίας, μοι ἀπεδείκνυσαν ὅτι τοῦ λοιποῦ νέον μονάρχην ὄφειλον ν' ἀναγνωρίσω.

Διὸ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Αὐτοκράτορος ἀπήντησα ὅτι ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἤμην λίαν εὐτυχῆς, διότι ἀπληραττόμην τῆς ἀμηχάνου καὶ δυσχεροῦς θέσεώς μου, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἀφιέρουν ἐλευθέρως καὶ ἐξ ὅλης καρδίας εἰς τὸν νέον μονάρχην ὅλον ἐκείνον τὸν ζῆλον, ὅλην ἐκείνην τὴν ἀφοσίωσιν ἣν εἶχον δεῖξει ἀείποτε πρὸς τοὺς βασιλεῖς μου κυρίου. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀπαντήσεώς μου ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἄμεσος εἰσοδός μου εἰς τὴν αὐλήν.

Οἱ Ἄγγλοι εἶχον εἰσβάλλει εἰς Φλεσσίνγγην (Flessingue) καὶ ἠπειλοῦν τὴν Ἀμβέρσαν (Anvers). Ἡτρεῖσα ἐν ἀκαρεῖ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ Φλεσσίνγγη ἐκκενώθη· ἐγὼ δὲ κληθεὶς θαλαμηπόλος τοῦ Αὐτοκράτορος ἀνεχώρησα διὰ Παρισίους.

Εἰς τὴν ἔντιμον ταύτην θέσιν ὧν ἠθέλησα νὰ ἐνασχο-
ληθῶ εἰς ὠφέλιμον τινὰ ἐργασίαν ἐζήτησα ὅθεν καὶ ἔσχον
τὴν θέσιν συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας. Τότε μοὶ ἐνεπι-
στεύθησαν διάφοροι πρεσβείας καὶ πρῶτον μὲν ἐστάλην
εἰς τὴν ἀρτίσυστατον Ὀλλανδίαν ἵνα παραλάβω διάφορα
χρειαῖα διὰ τὸ ναυτικόν μας· μετὰ ταῦτα ἀπῆλθον εἰς
Ἰλλυρίαν πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ δημοσίου χρέους, καὶ τε-
λευταίον περιῆλθον πλείστα μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς
ἐπιθεώρησιν τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων. Κατὰ τὰς
τελευταίας δὲ συμφορὰς μας ἔσχον γλυκείας ἀποδείξεις ὅτι
πανταχοῦ ὅπου ἀπῆλθον ἔτυχον τῆς κοινῆς συμπαθείας
καὶ ὑπολήψεως.

Ἡ θεία Πρόνοια ὅμως ἔθεσεν ἐν τέρμα εἰς τὰς ἐπιτυ-
χίας μας· οὐδεὶς ἀγνοεῖ βεβαίως τὴν καταστροφὴν τῆς Μό-
σχας, τὰς ἀτυχίας τῆς Λευβίας καὶ τὴν πολιορκίαν τῶν
Παρισίων.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν, διώκουν ἕνα ἐκ τῶν
λεγέωνων αὐτῆς, ὅστις διεκρίθη τὴν 31 Μαρτίου διὰ τοῦ
ἡρωϊκοῦ θανάτου πολλῶν πολιτῶν. Ὅτε ἡ συνθηκολόγησις
ἐγένετο, ἀνέθεσα τὴν ἀρχηγίαν τῆς λεγεῶνος εἰς τὸν ὑπα-
σπιστήν μου, καὶ αἰσθανόμενος ὅτι εἶχον ἄλλα χρέη νὰ ἐκ-
πληρώσω, παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι, ἀπῆλθον εἰς Φονταίνεβλῶ,
πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀφίχθῶ ἐγκαίρως, διότι ὁ Αὐτοκρά-
τωρ εἶχεν ἤδη παραιτηθῆ τοῦ θρόνου ὁ δὲ βασιλεὺς (α)
διεδέχθη αὐτόν.

Μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρω τὸν ἐθνικὸν ἐξευτελισμὸν
μας, οὗ τινος κατ' ἐκάστην ἡμῖν μάρτυς ἐν μέσῳ τῶν ξέ-
νων λογῶν, ἐπάσχισα νὰ διασκεδάσω τὴν θλίψιν μου διὰ
ταξιδίου τινός, διὸ καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἀγγλίαν. Πλὴν ὁ-
πόσον ἄλλοια μοὶ ἐφάνησαν τὰ πάντα! διατὶ τοῦτο; διότι
καὶ ἐγὼ ἡμῖν ἄλλος παρὰ πρότερον.

Μόλις ἐπανέκαμψα εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὁ Ναπολεὼν ἀ-
νερχόμενος εἰς τὰς ἀκτὰς μας, καὶ ἐν ῥοπή ὀφθαλμοῦ εὐρέθη
εἰς τὴν πρωτεύουσάν, ἀνευ ταραχῶν, ἀνευ ἀντιστάσεως,
ἀνευ αἱματοχυσίας. Ἐσκίση ἡ ἐνόμισα ὅτι ἡ ξένη βεδή-
λωσις θὰ ἐξῆλειφετο διὰ παντός, καὶ ὅτι ἡ δόξα μας θὰ
ἐπανέλαμπεν ὡς πρότερον, πλὴν ἡ εἰμαρμένη ἀλλέως ὠ-
ρίσαστο.

Ἄμα ἐπληροφορήθην περὶ τῆς ἀπὸ Βατερλῶ ἀφίξεως
τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀπῆλθον αὐθορμήτως παρ' αὐτῷ κατ' ἴ-
σιν οὗτος παραιτεῖτο τοῦ θρόνου. Ὅτε δὲ ἀπεφασίσθη
ἡ ἀπομάκρυνσίς του, τῷ ἐζήτησα νὰ συμμερισθῶ τὰς τύ-
χας του.

Τοσοῦτον ὅμως ἀφιλοκερδής, τοσοῦτον ἀδρανής, ἢ κατ'
ἄλλους τοσοῦτον ἀνόητος εἶχεν ὑπάρξει ἡ διαγωγὴ μου, ὥστε

(α) Λουδοβίκος ΙΣΤ'. (Σημ. τοῦ Μεταφρ.)

καίτοι καθημερινὰς ἔχων σχέσεις μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος
καθὸ ἀξιοματικὸς τοῦ οἴκου του καὶ μέλος τοῦ συμβου-
λίου του, οὗτος μόλις μ' ἐγνώριζεν ὅθεν, ὅτε τῷ καθυπέ-
βαλλα τὸν σκοπὸν μου, — Πλὴν, ἤξεύρεις, μὲ εἶπεν ἐκπλη-
κτος, μέχρι τίνος δύναται νὰ σὲ φέρῃ ἡ ἀπόφασίς σου αὐ-
τη; — Δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς συνεπείας, τῷ ἀπήντησα.
Μ' ἐδέχθη, καὶ ἰδοὺ εἶμαι εἰς Ἀγίαν Ἐλένην.

Ἦδη ὁ ἀναγνώστης μ' ἐγνώρισεν, καὶ κατέχει τὰ δια-
πιστευτήρια ἐγγράφου· πλείστοι τῶν συγχρόνων μου
ζοῦν εἰσέτι, θέλωμεν ἰδῆ ἂν τις ἐξ αὐτῶν δυνήθῃ νὰ μὲ
διαψεύσῃ.

Ἴδου ὄρχίζω.

Ἐπιστροφὴ τοῦ Ναπολεόντος εἰς τὰ Ἡλύσια
μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βατερλῶ.

Τρίτη 20^η Ιουλίου 1815. — Μανθάνω τὴν ἐπιστροφὴν
τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς τὰ Ἡλύσια καὶ ἀπέρχομαι ἵνα τεθῶ
ὑπὸ τὰς διαταγὰς του· εὐρίσκω τοὺς Κ. Κ. Μονταλαμπέρ
(Montalambert) καὶ Μονθολὼν (Montholon) ἀπελθόντας
ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ.

Ὁ Ναπολεὼν εἶχεν ὑποστῆ ἀρτίως μεγάλην ἦτταν, ἡ
δὲ σωτηρία τῆς Γαλλίας ἐναπέκειτο τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν
Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ εἰς
τὸν ζῆλον αὐτῶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσπευθε μὲ τὴν ἰδέαν νὰ παρουσιασθῇ
ἐν μέσῳ τῆς Βουλῆς, πλήρης εἰσέτι ἐκ τοῦ κονιορτοῦ τῆς
μάχης, καὶ ἐκεῖ ἐκθέτων τοὺς κινδύνους μας καὶ τὰ μέσα
τῆς σωτηρίας ἡμῶν, νὰ διακηρύξῃ πανδήμως, ὅτι τὰ προ-
σωπικά του συμφέροντα οὐδέποτε ἤθελον εἶσθαι ἐν πρόσω-
κομα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Γαλλίας· πλὴν καθὼς βε-
βαιούσι, πολλοὶ τὸν ἀπέτρεψαν τοῦ κινήματος τούτου φο-
βούμενοι τὴν ἐν τῷ Βουλευτικῷ σώματι ἀναφουμένην κατὰ
τοῦ Αὐτοκράτορος δυσμένειαν.

Πρὸς τούτοις, οὐδὲν θετικὸν γνωρίζει τις ἐπὶ τῆς ἀπο-
φράδος ταύτης μάχης· οἱ μὲν ὑποδίδουσι τὴν ἦτταν εἰς
προφανῆ προδοσίαν, οἱ δὲ εἰς τὴν ἀδιάλλακτον εἰμαρμέ-
νην. Τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ὑπὸ τοῦ Γκρουσύ (Grouchy)
διοικουμένοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν μά-
χην, ὁ δὲ στρατὸς τροπαιοῦχος μέχρι τῆς ἐσπέρας κατε-
λήθη, λέγουσιν, αἴφνης περὶ τὴν ὀγδόην ὑπὸ πανικοῦ τρό-
μου, καὶ διεσκορπίσθη ἐν ἀκαρεῖ. Ἦθελεν εἰπεῖ τις ὅτι

βλέπει τὴν μάχην τοῦ Κρεσύ (α) (Creay) καὶ τοῦ Ἀζεν-
κούρ (β) (Azincourt). Ἐκαστὸς τέρπει, καὶ νομίζει ὅτι τὸ
πάν ἀπώλετο. . . .

(α) Κάρολος ὁ Δ', βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἀποθανὼν ἄτεκνος, ὁ Γαλ-
λικὸς θρόνος ἔμενε χηρεύων, ὁ δὲ Ἐδουάρδος Γ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας,
ἀπῆται αὐτὸν καθὸ ἐξαδέλφος ἐκ μητρὸς τοῦ ἀποθανόντος Καρόλου. Πλὴν
ὁ γαλλικὸς νόμος ὁ ἀποκλείων τὰς γυναῖκας τοῦ θρόνου (Loi salique)
παρίστα ἐν πρόσωκομα, οἱ δὲ πατρίκιοι τῆς Γαλλίας προτίμησαν τὸν
Φίλιππον Βαλουά, ἀπόγονον τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου, ὅστις καὶ ἀνέλαβε
κατὰ τὸ 1328 τὰς ἡνίας τοῦ κράτους ὑπὸ τὸ ὄνομα, Φίλιππος ΣΤ'.

Ἡ βασιλεία τοῦ ἡγεμόνος τούτου ὑπῆρξε πλήρως ταραχῶν. Καὶ πρῶ-
τον μὲν ἐζήτησε νὰ καθυποτάξῃ τοὺς Φλαμανδοὺς οἵτινες ἦσαν ἐπανα-
στατημένοι κατὰ τοῦ κόμητος αὐτῶν, καὶ ἐδιοικουνοτο ὑπ' ἐνὸς ἰχθυο-
πόλου· μετὰ δὲ ταῦτα ἐζήτησεν ἀπὸ τῶν Ἐδουάρδων τὴν Γουιέννην
(Guienne) ἣν οὗτος ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ, καθὸ ἀνίκανος ὦν
εἰσέτι διὰ πόλεμον.

Ἀργότερον ὅμως ὁ κακεντρέχης καὶ ἰδιοτελής γυναικάδελφος τοῦ Φι-
λίππου ἐξωρισθεὶς δικαίως παρ' αὐτοῦ καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀγγλίαν τῷ διή-
γειρεν τρομερὸν πόλεμον. Ὁ Ἐδουάρδος σύμμαχός τις μετὰ τῶν Φλα-
μανδῶν ἀπῆται ἐκ νέου τὸ γαλλικὸν γέμμα, ὁ κόμης Αἰνῶ (Hainaut)
ἠνώθη μετ' αὐτοῦ συνεννοούμενος καὶ μετὰ πολλῶν Γάλλων ἀρχόντων,
ὁ δὲ γαλλικὸς στόλος ἐξ ἑκατὸν συγκείμενος πλοίων καὶ τεσσαράκοντα
χιλιάδας ἀνδρῶν φέρων, καταστρέφεται κατὰ τὸ 1341 ὑπὸ τοῦ Ἀγγλι-
κοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐδουάρδου διοικουμένου.

Μετὰ τινὰ ἔτη, ὁ Ἐδουάρδος ἀκολουθεῖ τὰς συμβουλὰς ἑτέρου τινός
προδότη, τοῦ Ζοφρουά Δ' Ἀρκούρ (Geoffroi d' Arcourt) εἰσβάλλει
εἰς Νορμανδίαν καὶ παραβαίνων ἀσυνειδήτως τὴν μετὰ τοῦ Φιλίπ-
που ΣΤ' συνολογηθεῖσαν συνθήκην ἀνακωχῆς, ἣν ὁ τελευταῖος οὗ-
τος γενναιοφρόνως ἐτήρει, προχωρεῖ μέχρι τῶν πυλῶν τῶν Παρισίων,
εἶτα παλινδρομεῖ εἰς Πικαρδίαν διωκόμενος ὑπὸ τῶν Γάλλων, οἵτινες
ἐν τῇ ἄφρονι ὀργῇ των τὸν προσβάλλουσι ἐν Κρεσσύ. Οἱ Γενουήσιοι
βαλλιστριδοφόροι λειποτακτοῦσι καὶ ἐπιφέρουσι γενικὴν σύγχυσιν ἐν
τῷ Γαλλικῷ στρατῷ ὅστις νικάται κατὰ κράτος καὶ ἐγκαταλείπει τριά-
κοντα χιλιάδας ἀνδρῶν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης.

Οἱ Γάλλοι φιλοτιμίᾳ τε καὶ στρατιωτικῇ ἀλαζονείᾳ φερόμενοι δὲν
ἠθέλησαν ποτὲ νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς βαλλίστρας, εἶδος τόξων, ἀλλ'
ἐμίσηθων ἕνους, ἐνῶ οἱ Ἀγγλοὶ ἤπτον φιλότιμοι ἐσχημάτιζον οἱ Ἰ-
διοὶ τάγματα βαλλιστριδοφόρων· λέγεται δὲ προσέτι ὅτι εἰς τὴν μάχην
ταύτην οἱ Ἀγγλοὶ μετεχειρίσθησαν πρῶτοι τὸ τηλεβόλον, καὶ φυσικῶ
τῷ λόγῳ ἡ νέα αὕτη ἐφευρέσεις πλείστην ἔδιδεν ὑπεροχὴν εἰς αὐτοὺς.
(Σημ. τοῦ Μεταφρ.)

(β) Ἐν τῷ κειμένῳ ὑπῆρχεν ἡ φράσις, καὶ ἦν ἡ μέ ρ α φ υ γ ῆ ς
καὶ α ἴ σ χ ο υ ς. Ὁ Αὐτοκράτωρ ὅστις μόνος ἐγνώριζεν ἐν Ἀγίᾳ Ἐ-
λένη ὅτι ἐκράτουν ἡμερολόγιον, ἠθέλησε μὴ τῶν ἡμερῶν νὰ τῷ ἀνα-
γνώσῃ μερικὰς σελίδας· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀφικόμενος εἰς τὴν φράσιν
ἡ μέ ρ α φ υ γ ῆ ς καὶ α ἴ σ χ ο υ ς. — Ἄ! ἄθλιε, ἀνεφώνησεν, τί ἐγρα-
ψες; σβύσέ το κύριε, σβύσέ το γρήγορα! . . . Ἡμέρα αἰσχύου. . . .
Ἡμέρα φυγῆς! . . . ὅποια ἀπάτη! ὅποια συκοφαντία! Ἄ! δυστυχεῖ
στρατὴ! ἀνδρείοί μου στρατιῶτα! ποτὲ δὲν ἐπολεμήσατε καλλίτερα. . .

Μετὰ βραχείαν δὲ σιωπὴν, ἐπανέλαβε μετὰ θλίψεως.
— ὦ! εἶχομεν ἀθλίους προδότες μεταξύ μας! εἶθε ὁ θεὸς νὰ συγ-
χωρήσῃ αὐτούς. Ἄλλ' ἡ Γαλλία θ' ἀναλάθῃ ἄρα γε ποτὲ;

(Σημ. τοῦ Συγγρ.)

Τετάρτη 21. — Χθὲς τὸ ἐσπέρας, καὶ καθ' ὅλην σχεδὸν
τὴν νύκτα, ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἔθνους ἦτοι τὰ ἐπιση-
μότερα καὶ τὰ μᾶλλον εὐνοϊκῶς πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα
προδιατιθεμένα μέλη αὐτῆς, κατηχούνοτο ὑπ' ἀνθρώπων οἴ-
τινες, κατὰ τὸ λέγειν των, κατεῖχον ἀξιοπίστα καὶ ἐπίσημα
ἐγγράφα δι' ὧν ἐγγυάτο ἡ σωτηρία τῆς Γαλλίας, διὰ μό-
νης τῆς ὀπῆ τοῦ θρόνου παραίτησεως τοῦ Ναπολεόντος. Σή-
μερον δὲ ἀπὸ πρωΐας ἡ ἰδέα αὕτη ποσοῦτον ὑπερίσχυσε,
ὥστε φαίνεται ἀκαταμάχητος. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐθνοσυνελεύ-
σεως, οἱ ἀνώτεροι ἀξιοματικοὶ τοῦ κράτους, οἱ στενωτέρω
φίλοι τοῦ Αὐτοκράτορος ἔρχονται νὰ τὸν παρακαλέσωσι νὰ
σῶσῃ τὴν Γαλλίαν παραιτούμενος τοῦ θρόνου. Ὁ Αὐτοκρά-
τωρ καίτοι ὀλίγην δίδων πίστιν, εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχ' ἦτ-
τον ἀπαντᾷ μετὰ γενναιοφροσύνης καὶ παραιτεῖται.

Τὸ συμβάν τοῦτο ἐπιφέρει τὸν μεγαλήτερον θόρυβον εἰς
Ἡλύσια· τὸ πλῆθος συνωθεῖται, τρανὰ δείγματα συμπαθεί-
ας ἀπονέμον τῷ Αὐτοκράτορι, τινὲς ἐκ τῆς κατωτέρας τά-
ξεως τοῦ λαοῦ ἀναρρίχωνται ἐπὶ τῶν τοίχων, ἄλλοι δὲ πάλιν
περικυκλοῦντες ἐνθουσιωδῶς τὸν Αὐτοκράτορα μυρίας
κάμνουσιν αὐτῷ προτάσεις καὶ προσφορὰς, ἐνῶ οὗτος ἀτάρα-
χος καὶ γαλήνιος προτρέπει ἀπαντας νὰ στρέψωσι τὴν
φροντίδα, τὸν ζῆλον των καὶ τὴν στοργὴν των πρὸς τὴν
πατρίδα.

Αὐθημέρον εἰσάγω παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι τὴν ἐπιτροπὴν
τῶν ἀντιπροσώπων ἣτις ἔρχεται νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτὸν διὰ
τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους θυσίας του.

Τὰ ἐγγράφα ἅπερ ἀπὸ πρωΐας τοσοῦτον ἐπροξένησαν κρό-
τον, καὶ τὰ ὅποια ἐπήνεγκον τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου παραίτη-
σιν τοῦ Ναπολεόντος, εἰσι ὡς λέγουσι, τακτικά διακοι-
νώσεις τῶν Κ. Κ. Φουσσέ, (Fouché) καὶ Μέττερνιχ, ἐν αἷς
ὁ τελευταῖος οὗτος διπλωμάτης ἐγγυάται τὴν δυναστείαν
τοῦ Ναπολεόντος Β' καὶ τὴν ἀντιβασιλείαν ἂν ὁ Αὐτο-
κράτωρ συγκατατίθεται νὰ παραιτηθῇ τοῦ θρόνου.

Ὁ Κ. Φουσσέ, ῥέπει φυσικῶς εἰς τὰς μυτικὰς ἐνεργείας,
καθότι καὶ ἄλλοτε εἶχεν ὑποπέσει εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ
Αὐτοκράτορος, καθὸ διαπραγματευόμενος μετὰ τῆς Ἀγγλίας
ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ. (Ἀκολουθεῖ.)

(β) Κατὰ τὸ 1418 ἡ Γαλλία κατασπαρταζομένη ὑπὸ ἐμφυλίων τα-
ραχῶν, δὲν ἠθύνετο νὰ προβλέπῃ τοὺς ἐξωτερικοὺς κινδύνους, ὁ δὲ Ἐρ-
βίκος Ε' βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας κρίνων καταλληλὸν τὴν στιγμὴν
διήλθε τὴν Μάγχην. Οἱ Γάλλοι ἀρκετὰ ἀνώτεροι τῶν ἀριθμῶν τὸν προσέ-
βαλλον εἰς Ἀζενκούρ εἰς λίαν ἐπισφαλῆ θέσιν, καὶ ὑπέστρεψαν παντελῆ
ἦτταν. Ἀλλ' οἱ Ἀγγλοὶ ἐξ ἄλλου οὐδὲν ἀφελήθησαν ἐκ τῆς νίκης των
ταύτης, διότι ἠναγκάσθησαν, ἐνεκα τῶν ἐλίγων των δυνάμεων, νὰ ἐγ-
καταλείψωσι τὰ Γαλλικὰ γῶματα. (Σημ. τοῦ Μεταφρ.)

ΑΔΕΛΦΟΥ ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ

Α.

Φιλτάτη μου Κλεαρέτη!

Ἐκπαλαί, οἱ ἄνθρωποι καθ' ὅλα τὰ ἔθνη, περί μὲν τῆς τῶν ἀρρένων ἀνατροφῆς παντοιοτρόπως ἠσχολοῦντο καὶ ἐφρόντιζον, περὶ δὲ τῶν θηλέων ὀλιγοῦρον ἢ μᾶλλον οὐδαμῶς ἐσκέπτοντο, ὡσεὶ αἱ γυναῖκες νὰ ἦσαν πάντι ἄλλότριον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, μὴ συλλογιζόμενοι, πρῶτον ὅτι αὐταὶ συγκροτοῦσι τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων τῆς γῆς, (1) δεύτερον ὅτι διὰ τοῦ φυσικοῦ αὐτῶν καὶ ἀναγκαίου συνδέσμου μετὰ τῶν ἀνδρῶν, γίνονται πρόξενοι τῆς εὐδαιμονίας ἢ ἀθλιότητος των, (2) τρίτον ὅτι παρ' αὐτῶν οἱ οἴκοι κυβερνῶμενοι εὐτυχοῦν ἢ καταστρέφονται, (3) τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον, ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν παιδῶν εἰς αὐτὰς ἐγκαταλείπεται, καθ' ἣν ἡλικίαν αἱ ἐντυπώσεις εἰσὶ ζωνραὶ καὶ βαθεῖαι. (4)

Τί δύνανται ἄραγε νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τοὺς παῖδας των αἱ μητέρες ἐκεῖναι, αἵτινες νηπιῶθεν ἀφίενται ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τιθῶν ἐκλελεγμένων ἐκ τοῦ χυδῆν καὶ ἀμαθοῦς λαοῦ; Ποίας παραινέσεις καὶ συμβουλὰς δύνανται νὰ δώσωσιν, ἀνατραφεῖσαι ἤδη ὑπὸ τροφῶν, αἵτινες οὐδὲν ἐνεχάραξαν εἰς τὴν μνήμην των ὑγιᾶς εἰμὴ δεισιδαιμονίας καὶ χαμαιζήλα αισθήματα; Δὲν εἶναι ὅθεν παράδοξον, ἂν μεταξὺ τῆς κοινωνίας μας, ὁ ὀρθὸς λόγος φαίνεται τοσοῦτον σπάνιος. Κάτων ὁ ἀρχαῖος, μολοντί εἶχεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ παιδαγωγῶν σοφόν, ὁσάκις ὁμως ἐλάμβανεν εὐκαιρίαν

(1) Les femmes, de quelque condition qu'elles soient, méritent une culture toute aussi soignée que les hommes. Ne sont elles pas dans leur genre des êtres aussi parfaits que les hommes? (Betzky).

— L'éducation des femmes influe singulièrement sur le caractère et la félicité des peuples sur l'ordre social et la prospérité des États. (Mme. J. Borde.)

(2) C'est par l'éducation des femmes qu'il faut commencer celle des hommes. (J. Say.)

(3) Comme la conduite des femmes influe ordinairement beaucoup sur le bonheur ou le malheur des particuliers des familles et de la société toute entière, on ne saurait trop s'appliquer à former de bonne heure leur esprit et leur cœur. (Reyre)

(4) Elever un homme, c'est former un individu qui ne laisse rien après lui; élever une femme, c'est former des générations à venir. (Ed. Laboulaye).

— Il faut apprendre aux femmes ce qu'elles doivent plus tard enseigner aux enfants qui naîtront d'elles. (Em. de Girardin.)

ἀπὸ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων, μετεχειρίζετο αὐτὴν εἰς ἐπιμέλειαν τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ.

Οὐδὲν ἀτοπώτερον, πραγματικῶς, τῆς συνήθους ἀνατροφῆς ἦν δυστυχῶς σήμερον δίδουσιν παρ' ἡμῖν εἰς τὰς γυναῖκας, καθότι οὐδὲν ἄλλο διδάσκουσι εἰς νεανίδα εἰμὴ τὴν τέχνην τοῦ ὀρέσκειν καὶ καλλωπιζέσθαι. Ποτὲ δὲ αὐτὴ δὲν ἀκούει νὰ ὁμιλῶσιν οἱ περὶ αὐτὴν περὶ εὐθύτητος, μετριοφροσύνης καὶ λοιπῶν ἀρετῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ φύλον τῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς νεαρᾶς αὐτῆς ἡλικίας τῇ δίδουν νὰ ἐνοήσῃ, ὅτι ὀφείλει νὰ προσποιῆται καὶ μεταχειρίζεται δίκην Παλλαδίου τὰ ψευδῆ θέλητρα, ὡς μέλλοντα νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς εἰς τὴν κοινωνίαν θέσεώς της καὶ αἵτινα οὐσιώδη χαράττωνται εἰς τὴν μνήμην της ἀνεξάλειπτως, ὡς τὰ ζωνραὶ καὶ ἀνεξίτηλα χρώματα τὰ μὲ αὐτὸ τὸ ὕφασμα μόνον κατατριβόμενα.

Σὺ ὁμως φιλτάτη μου, νητύχης νὰ λάβῃς τὴν ἀρμόζουσαν ἀληθῆ εἰς Ἑλληνίδα νεανίδα ἀνατροφὴν, διὸ οὐδὲν ἄλλο προτίθεμαι ἐνταῦθα, εἰμὴ μόνον ἐφ' ὅσον ἡ συνεχῆς μελέτη συγγραφέων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀσχοληθέντων, καὶ ἡ μικρὰ μου πείρα μὲ ἐδίδαξε νὰ σοὶ ἀπειθύνω τὰς ἀκολούθους παραινέσεις, ὡς μικρὸν δεῖγμα τῆς πρὸς σὲ ἀδελφικῆς μου ἀγάπης, ἀκολουθῶν ὡς ὑπόδειγμα τὰς σοφὰς συμβουλὰς ἃς ἡ περιώνυμος δι' αὐτῶν καταστάσα Μαρκεσία Λαμπέρτ, ἀπέτεινεν εἰς τὴν θυγατέρα της. Εὐελπίζομαι δὲ ὅτι θὰ δεχθῆς αὐτὰς, ὡς δεχσαι ἐκάστοτε τὰς τῶν φιλοσόφων σου γονέων νοουσιᾶς. Προσεγγίζει πλέον ἡ ὥρα καθ' ἣν θὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸν κόσμον, ἐνθα κατὰ τὸ σύνθημα σὲ ἀναμένουσι ἀγῶνες καὶ κίνδυνοι πολλοί. Εἴσελθε λοιπὸν μὲ θάρρος, καθωπλισμένη οὐχὶ μόνον μὲ τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ φρουρουμένη ἀπὸ τὰ φρονήματα τῆς ἀγαθοῦς ἠθικῆς, ἧτις ἀπαρτίζει καὶ καθιστᾶ πάντα ἄνθρωπον τέλειον.

Ἐ ῥ ῥ ὠ σ ο !

Α. Ι. Σ. (Σάμιος)

(ἔπεται συνέχεια)

Η ΥΠΟΣΧΕΣΙΣ.

(Διήγημα)

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδε Φυλ. Α')

Παρήλθεν ἕκτοτε δύο περίπου ἔτη.

Χειμερινὴν τινὰ ἐσπέραν καθ' ἣν ἡ χίων ἀπάσας ἐκάλυπτε τὰς ὁδοὺς καὶ τὸ ψῦχος ἦν δριμύ, εἰς οἰκίσκον μικρὸν καὶ ἐτοιμόδροπον, ἔνδον δωματίου τοῦ ὁποίου οἱ συνετρυμμένοι ὕβλοι καὶ αἱ πολυπληθεῖς ὀπαὶ ἀφίνον ἐλευθέρην τὴν

εἴσοδον τῆς χιόνος καὶ τὴν εἰσορὴν τοῦ βορείου ἀνέμου, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ τείχη παρίστων εἰκόνα τῶν διαφόρων ἰλῶν ὑφ' ὧν ἐσχηματίζοντο, ἐπὶ καθίσματος οὔτινος οἱ πόδες ἀνεμίμησκον τοῦ Ἡραίστου τὰ σκέλη, ἐκάθητο ἡ Ἑλένη ὠχρὰ καὶ κάτισχνος· αἱ σκελετώδεις αὐτῆς χεῖρες ἦσαν ἐσταυρωμέναι ἐπὶ τοῦ ἠνεωγμένου στήθους της, ὁ δὲ μικρὸς αὐτῆς ποὺς ἀνευ περικημίδος ἦτον περιβεβλημένος ἐντὸς πεδίλου παιδὸς δεκαετοῦς, πλὴν πεδίλου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐλάχιστον ταξείδιον ὑπέσχετο ναυσιβλαβίαν βεβαίαν. Φόρεμα ἐκ μουσελίνης μὲ ἀκρᾶς ἐσχισμένας ἐκάλυπτε τὸ σῶμά της, μικρὸν δὲ τι καὶ ἐπίσης διαφανὲς ἐκ τῆς πολυκαυρίας ὕφασμα, ἐσκέπαζε τοὺς ὤμους της. Οἱ βραχίονες αὐτῆς ἦσαν γυμνοί, διασταυρούμενοι δὲ, ὡς εἴπωμεν, ἐπὶ τοῦ στήθους της ἐθερμαίνοντο, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ θερμηνθῶσιν ἐπὶ τῆς κατὰψύχρου ἐκείνης σαρκός. Μικρὰ τις τράπεζα ἰκανὴ μόνον διὰ τὴν ὁποίαν ὑπεβάσταζε λυχνίαν καὶ στρωμνὴν ἐξ ἀχύρων, ἰδοὺ ὅλα τοῦ δωματίου τὰ ἐπιπλα. Ἐμπροσθεν τῆς Ἑλένης ἐντὸς σκάφης ἡμιτετρυμμένης, ἔκειτο βρέφος ἰσχνόν, ἀλλ' ὠραῖον ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἡ νεαρὰ ἐκείνη πλὴν ταλαίπωρος γυνὴ εἶχε φιλοσόργως προσηλωμένους τοὺς ἐκ δακρύων ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς της. Τὸ νεογνόν, ὅπερ τοσοῦτον προσφιλῶς θεώρει, ἦτο τὸ ἴδιόν της τέκνον, γεννηθὲν τὴν 15 Δεκεμβρίου 18... ἐν τῷ μέσῳ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ὀδύνης, μακρὰν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, πλησίον μόνον τῆς μητρὸς ἐκείνης, ἧτις δάκρυα μόνον νὰ τῷ προσφέρει ἠδύνατο.

Ἡ Ἑλένη πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε παύσει νὰ ἐργάζεται, διότι αἱ κυριαὶ αἵτινες τῇ παρεῖχον ἐργασίαν δὲν εὐχαριστοῦντο, καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ δυστυχὴς ὑποχρεωμένη νὰ ἐργάζεται κατ' οἶκον ἕνεκα τοῦ τέκνου της, τοσοῦτον καταλαμβάνετο ὑπὸ τοῦ ψύχους, ὥστε ἡ βελόνη ὑποτρέμουσα εἰς τοὺς δακτύλους της ἀπετύγχανεν ἐπὶ τοῦ ἔργου· αἱ δὲ εὐγενεῖς κυριαὶ πρὸς τὰς ὁποίας μετέπειτα ἀπετάνθη ζητοῦσα ἐργασίαν, ἐθαύμασαν τὴν τόλμην της, πῶς δηλαδὴ ἐτόλμησε νὰ ὑποθέσῃ ὅτι αὐταὶ δὲν εἶχον τὰς ἰδιαιτέρας ῥαπτρίας των! διὸ ἡ δυστυχὴς δύο ἡμέρας ἔμεινε νηστὶς, περιμένουσα μετὰ σωικῆς ἀπαθείας τὸν θάνατον, ὅστις ὡς ἄλλη φιλοπαίγμων νεανὶς κἀραδοκεῖ τὴν τελείαν δυστυχίαν τῶν θυμάτων του.

Πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμισίως ἡδὴ ἔτους ὁ φίλος αὐτῆς, ὁ ἐραστής της, ἐκεῖνος ὅστις μυρίους τῇ σπεύθυνεν ὄρκους καὶ ὑποσχέσεις καὶ τὸν ἐνθερμότερον τῇ ἐξεφράζετο ἔρωτα, ὁ νέος ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον εἰς τὸν κόσμον ἔζη καὶ πρὸς χάριν τοῦ ὁποίου τοσαῦτα ὑπέστη μαρτύρια, δὲν εἶχε φανῆ εἰς τὸν οἶκόν της· ἡ δὲ εὐγενὴς ἐκείνη καὶ γενναία γυνὴ μυρίας συνέλαβεν ὑποψίας τὴν πρὸς αὐτὴν ὁμως ἀπιστίαν τοῦ ἐραστοῦ της, ποτέ! Ὅποτε λατρεύομεν ἐν ὄν δι' ἔρωτος ἐνθέρμου καὶ ἀγνοῦ δὲν τολμῶμεν, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, θεωροῦμεν ἀμάρτημα ν' ἀμφιβάλλωμεν, ἔστω καὶ στιγμιαίως, περὶ τῆς εὐλικρινείας του.

Ἡ Ἑλένη ἀπεφάσισε νὰ ἀποθάνῃ, καὶ ὁ θάνατος ἦν ὁ μόνος ὁ μέλλων ἀπαλλάξαι αὐτὴν τοσοῦτων ὀδυῶν καὶ δυστυχημάτων· ἀναλογισθεῖσα ὁμως τὸ τέκνον της, τὸ βρέφος ἐκεῖνο ὅπερ ἐννέα μῆνας ἐκράτει ἐν ἑαυτῇ καὶ ἐν περίπῳ ἔτος διὰ τοῦ γάλακτός της τὸ ἔτρεφεν, ἀναλογισθεῖσα ὅτι τὸ τέκνον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔφερε τὸν τύπον τῆς μορφῆς τοῦ πατρὸς του, τοῦ προσφιλοῦς της Γεωργίου, τὸ ἐγκατέλιπε μόνον, μακρὰν τῶν θωπευμάτων αὐτῆς, ἡ γέρθη παραχρῆμα τῆς θέσεώς της ἐπισκεφθεῖσα καὶ τὰς παραμικροτέρας γωνίας τοῦ δωματίου πρὸς εὔρεσιν ἄρτου, λησμονήσασα ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε τελειώσει καὶ τὸ ἐλάχιστον αὐτοῦ ψυχίον. Ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν θέσιν της, ἔσπευσε ὁμως νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ τέκνον της, διότι αὐτὸ τὴν ἀπέτρεφεν ἀπὸ τῆς ἰδέας τοῦ θανάτου. Πολλὰκις ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖ σωτήρα τὸν θάνατον, ἐνῶ μετ' ὀλίγον ἀποκαλεῖ σωτήρα τὸν ἀποτρέποντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἰδέας· ἀπόδειξις καὶ τοῦτο τῆς σταθερᾶς τοῦ ἀνθρώπου διαθέσεως καὶ τῆς ὑγειοῦς κρίσεώς του.

Ἡ Ἑλένη οὐδὲν ἄλλο εὗρισκε σωτήριον μέσον εἰμὴ τὴν ἐπαίτειαν! Τὸ ἔργον δηλαδὴ εἰς τὸ ὁποῖον ἀνευ τῆς παραμικρᾶς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος εὕρισκε τὴν τροφήν, οὐχ ἦττον δὲ καὶ τὴν μικρὰν ἀνάπαυσιν, ὅπερ ὁμως εἰς τὴν Ἑλένην ἐφαίνετο τρομερόν. Ἡ πενία τέχνης κατεργάζεται, εἶπεν ἀρχαῖός τις σοφός, εἶναι ὁμως ἰκανὴ νὰ καταβάλλῃ καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν φιλοτιμίαν; Διὸ ἡ Ἑλένη ἐθεώρει τρομερόν νὰ προσέλθῃ εἰς θύραν οἴκου καὶ νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην, τὸ τέκνον της ὁμως, τὸ τέκνον ἐκεῖνο ὅπερ μετ' ὀλίγον ἤθελε τῇ προσμειδίῃ, καὶ μετὰ ἐν ἔτος προσαγορεύει αὐτὴν κατ' ὄνομα, ἔφερε τὴν δυστυχὴν μητέρα εἰς συναίσθησιν τῶν καθηκόντων της, καταβαλοῦσα δὲ πᾶσαν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἀντίδρασιν, ἔλαβε τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ καλύψασα αὐτὸ δι' ὧσων εἶχεν ἐνδυμάτων, ἔσβυσε τὴν λυχνίαν καὶ κατέβη τὴν κλίμακα. Φθάσασα εἰς τὴν θύραν ἐβρίγησεν ἐκ τοῦ ψύχους πλειότερον καὶ ὡσεὶ δυνάμεις τις παρεμβάλλουσα εἰς τὴν ἐξόδόν της ἐμπόδια, ὁ ἄνεμος ἐπνευσε δυνατώτερος τύψας τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς γυμνοὺς τῆς γυναικὸς βραχίονας διὰ ψεκᾶδων χιόνος. Πλὴν εἰς τὸ ἔργον της! ἡ μηχανὴ ἧτις τὴν ὑπεκίνει ἦν μηχανὴ στερεὰ καὶ ταχεῖα, ἦτο τὸ βρέφος τὸ κλαυθμηρίζον εἰς τὰς ἀγκάλας της. Ἐπροχώρησεν ὅθεν εἰς τὴν ὁδόν, ἡ ὥρα ἦν ἐβδόμη τῆς ἐσπέρας.

Ἀρκετὰς διήλθεν οἰκίας, ἡ δὲ χίων ἤρχισε νὰ σχηματίζῃ τάπητα λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν βραχιόνων της. Τέλος ἐπλησίασε καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν οἴκου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐξωτερικὸν πολλὰ ὑπέσχετο.

— Ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ! ἀπάντησε γοαῖα ὑπηρέτρια, σπεύσασα νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, μήπως ἡ ἐπαῖτις εἰσέλθῃ καὶ λερώσῃ τὰ λευκὰ τῆς αὐλῆς μάρμαρα.

— Ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ χριστιανή! Τῶντι εὐκολωτάτη

ἀπάντησις, ἄρχοντές μου, παραπέμπετε τὸν πτωχὸν εἰς τοῦ θεοῦ τὸ ἔλεος, διὰ τὴν ὅμως παρεχώρησεν εἰς ὑμᾶς ὁ θεὸς τὰ πλούτη; . . . — Ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ! . . . ὁ κρούων τὴν θύραν σου πτωχός, ὁ πτωχός ὁ μὴ ἔχων ἄρτον φραγεῖν καὶ ἐνδύμα· θερμανθῆναι, πολὺ καλλίτερον γνωρίζει τὸν θεόν, διότι οὐ μόνον πλειότερον, ἀλλὰ καὶ ἐνθερμότερον ὑμῶν τὸν λατρεύει. . . — Ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ! . . . Ἀποστέλλεις τὸν πτωχὸν εἰς τοῦ θεοῦ τὸ ἔλεος, ἐνῶ ὁ θεὸς τὸν παραπέμπει εἰς σέ, μὴ ἐπιθυμῶν ἐκ τῆς δυστυχίας νὰ ἀποχειρισθῇ ἐν τῶν πλασμάτων σου. Ὁ ἔτοιμος ν' ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς πείνης, ὁ ἔτοιμος δηλαδὴ νὰ ἀποχειρισθῇ, καὶ κατὰ τῆς ἱεράς ἡμῶν θρησκείας τοὺς κανόνες, νὰ προσφέρῃ τὴν ψυχὴν σου εἰς τοὺς δαίμονας, προτιμᾷ νὰ καταβάλλῃ πάσαν τῆς ψυχῆς του ἀντίδρασιν καὶ προστρέχει εἰς τοὺς πόδας σου, ὅπως ἀποφύγῃ τὸ μέγα τοῦτο ἀμάρτημα. Σὺ ὅμως, — ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ τῷ ἅπαντός, δηλαδὴ, ὕπαγε νὰ ἀποθάνῃς ὑπὸ τῆς πείνης, ὕπαγε νὰ ἀποχειρισθῆς, ὕπαγε εἰς τὴν ὄργην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν μετὰ θάνατον κόλασιν!

Ἡ ἐλεημοσύνη γεννᾷ τὴν ἐλεημοσύνην, εἶπε Γάλλος τις συγγραφεὺς, βεβαίως, διότι ὁ ἄνθρωπος οὔσει βέβαιον πρὸς τὴν ἀργίαν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν, πολὺ προτιμότερον τῷ εἶναι νὰ ζῇ διὰ μιᾶς τοῦ σαββάτου ἐπαπειλῆς ἢ νὰ ἐργάζεται καθημερινῶς· εἰς δὲ τὸν ἄπαξ συνειθισκόμενον τὸ ἐπιτελεῖν, ἢ ἐργασία εἶναι ἀδύνατος· ἀρὰ ὁ πλούσιος δὲν πρέπει νὰ βοηθῇ τοὺς προσερχομένους ἐπαίτας. Ἐάν ὅμως τοὺς ὑπὸ γενικὴν ἐποψὴν λόγους τοῦ Γάλλου συγγραφέως ὑπολάβωμεν καὶ ὑπὸ μερικὴν πρὸς μικρὸν ἐποψὴν, βλέπομεν ὅτι ὁμιλεῖ διὰ τὰς κοινωνίας ἐκείνας αἰτινες ἐξετάζουσαι τοῦ καθενὸς τὰς δυνάμεις καὶ ἀσθενείας καὶ διαχωρίζουσαι τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀκρωτηριασμένους ἀπὸ τοὺς ὑγιεῖς, τοὺς μὲν ἐσωκλείουσι εἰς πτωχοκομεῖον καὶ εἰς τοὺς δὲ προσφέρουσι ἐργασίαν. Ἄν δὲ μέλος κοινωνίας μὴ ἐχούσης οὐδὲ πτωχοκομεῖον οὐδ' ἐργοστάσιον προσέρῃ τοὺς τοῦ γάλλου συγγραφέως λόγους, τὸ μέλος τοῦτο τῆς τοιαύτης κοινωνίας δὲν δύναται ἢ νὰ καθίσταται γελοῖον.

— Ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ! . . . κράζουσιν οἱ ὑπέρτατοι κανονάρχοντες τῶν οἰκοδεσποτῶν αὐτῶν, τοιαύτη ὅμως ἀπάντησις διδομένη ὑπὸ ὑπηρετῶν εἰς γυναῖκα ὑπηρετουμένην ἄλλοτε, τοιοῦτος διωγμός, βεβαίως εἶναι τρομερότερος καὶ τοῦ κεραυνοῦ, ὅστις ἄλλως τε φονεύων πάραυτα τὸν ἄνθρωπον δὲν τὸν ἀφίνει νὰ σκερθῇ τὴν ὀδύνην ἣν ὑποφέρει ἐπαπειτῶν καὶ ἀπορριπτῶν.

Ἡ Ἑλένη διεβίβη εἰς δάκρυα· δὲν ἐγνώριζε τὸν κόσμον εἰμὴ διὰ τοῦ πατρὸς τῆς ὅστις αἰετοεὶς ἦλθει τοὺς δυστυχεῖς καὶ διὰ τοῦ ἐραστοῦ τῆς τοῦ ὁποίου ὁ ἔρωσ συνεκοινωνεῖ αὐτὴν μὲ τὸν ὕψιστον. Πρὸς μικρὸν ἐσυλλογίσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πενιχρὸν αὐτῆς δωμάτιον καὶ ἐκεῖ ἐγκαταλειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνης νὰ ἀποθάνῃ· τὸ τέκνον τῆς ὅμως ἔδωκε πάλιν δύναμιν

εἰς τὴν δυστυχίαν. Παραχρῆμα εἰς ἄλλην εἰσῆλθεν ὄδον, εἰς τὴν καὶ μηχανικῶς ἐπροχώρησεν, εἰς τοσοῦτον δὲ εὐρίσκετο βεμβασιμὸν, ὥστε μόλις ἐσταμάτησεν κάτωθεν οἰκίας μεγαλόπρεπης παρὰ τῆς ὁποίας, ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῆς φωτοχυσίας, ὀλόκληρος ἐρωτίζετο ἡ ὄδος. Τὸ ἐμπροσθεν τῆς θύρας πλῆθος τῶν ἀμαξῶν καὶ φορτικῶν ἀπέστασεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἀνευροπολήσεις τῆς.

Ἡ Ἑλένη ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ τὸν οἶκον ἐκεῖνον ἐλπίζουσα ὅτι οἱ διασκεδάζοντες ἄρχοντες δὲν θέλουσι φεῖσθαι μικρᾶς μερίδος ἄρτου διὰ μιᾶν πτωχὴν· διὸ προσελθούσα εἰς τὴν θύραν, ἐμπροσθεν τῆς ὁποίας ὑπηρετῆς τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο,

— Ὀλίγον φοιμὴ! ἔκραξεν.

Ὁ ὑπηρετῆς ἐσταμάτησεν, εἶδε τὴν πτωχὴν καὶ τὴν εὐσπλαγχνίσθη, ἔτρεξε δὲ πάραυτα ὅπως τῇ φέρῃ ὀλίγην προψῆν. Ἡ Ἑλένη εὐχαρίστησε τὸν θεόν διὰ τὴν ὁποίαν τῇ προσέφερεν ἄρωγόν. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ ὑπηρετοῦ, τὸ κατεπεῖγον ὅπως τὴν βοηθήσῃ, τὴν ἐξωφρόνησεν, τὴν ἐπανέφερεν εἰς τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐτόλμησε πρὸ ὀλίγου νὰ ἀποβάλλῃ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν δίκαιοι.

— Ἰδοὺ, καλὴ γυνή, εἶπεν προσελθὼν ὁ ὑπηρετῆς, καὶ ἐνεχειρίζεται εἰς αὐτὴν ἄρτον καὶ γλυκίσματα.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, καλέ μου ἄνθρωπε· ὁ θεὸς νὰ σὲ καταστήσῃ εὐτυχῆ.

— Ἦλθὼν βλέπω ὅτι τρέμεις ἐκ τοῦ ψύχους, ἐπανέλαβε μετὰ μερίμνης ὁ ὑπηρετῆς, δὲν εἰσέρχουσι εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπως θερμανθῆς;

Νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ νὰ συνθερμανθῇ καὶ συμνάγῃ μετ' ὑπηρετῶν, ἵσως ἄλλοτε ἤθελον τῆς τὸ ἐμποδίσει οἱ γονεῖς τῆς, σήμερον ὅμως ὅτε εἰς ἑνὸς ὑπηρετοῦ τὴν καρδίαν ἀπῆλθα πλειοτέραν ἠθικὴν καλλομένη καὶ ἀβροφροσύνην ἢ εἰς ἑνὸς πλουσιοπαρόχου αὐθέντου, ἡ Ἑλένη δὲν ἐδίστασε νὰ εἰσέλθῃ, καὶ εἶπειτα, ἐζήτηε ἐλεημοσύνην, δὲν ἦτο ἀρὰ κατωτέρα πάντων τῶν ἐπὶ γῆς θνητῶν· — ἰδοὺ ἡ ὕλη τοῦ ἀνθρώπου μεγαλειότης!

Ἀφοῦ δ' εὐχαρίστησε τὸν ὑπηρετῆν διὰ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς εὐγενῆ φροντίδα του:

— Ὁ οἰκοδεσπότης θὰ ἦναι ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὑπέλαθεν.

— Ὡ, ναί, ἀπῆλθες μετ' εὐλακρινείας ὁ ὑπηρετῆς, ἂν μάλιστα τῷ εἶπω ὅτι μίαν δυστυχῆς ζητεῖ βοηθειαν. . . .

— Ὅχι, καλέ μου ἄνθρωπε, ἔσπευσε νὰ εἶπῃ ἡ Ἑλένη, εἶναι περιττὸν, πᾶν ὅτι με ἔδωκας με ἔξαρκει.

— Ἄλλ' αὐτὸς θὰ τὸ γαρῆ μεγάλως, διότι ἀπόψε ὑπάρχει τὴν θυγατέρα του.

— Εὐτυχῆς ἡ νεάνις ἡ ἀποκαθισταμένη νομίμως συζυγὸς καὶ μήτηρ, εἶπεν ἡ Ἑλένη, καταπνίξασα ἕνα τῆς καρδίας τῆς στεναγμόν.

— Εὐτυχῆς ὅμως καὶ ὁ ἀνὴρ, προσέθηκεν ὁ ὑπηρετῆς, διότι λαμβάνει προίκα οὐχὶ εὐκαταφρόνητον.

— Ὡ, καλέ μου ἄνθρωπε, ἀπήνησεν ἡ Ἑλένη μετὰ λαχλαχτικῶς, εὐτυχίαν ὀνομάζεις τὸν ἐξευτελισμόν!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν νέον εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον πρόσωπον ὑπηρετῆς εὐειδῆς καὶ εὐτράπελος.

— Ὡ, ἀπόψε Γιάννη, εἶπεν ἡ ὑπηρετῆς ἀποτεινομένη πρὸς τὸν συνάδελφόν τῆς, ὦ, νὰ ἰδῆς πόσον ὁ Κ. Γεώργιος εἶναι ὠραῖος, εἶναι εὐτυχῆς· τὸ μαιδιάμα ποτὸς δὲν ἐξέλιπεν ἀπὸ τὰ χεῖλη του.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται ὁ αὐθέντης σας; ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ ἡ Ἑλένη, ὠχρῶσα.

— Γεώργιος Κ... ἀπήνησεν ἡ ὑπηρετῆς.

Ἦσει μηχανῆ, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτελεσματικώτερον ἡγίωσαν ἐλατήριον, ἡ Ἑλένη ἠγέρθη κάτωχος, τὸ δὲ βλέμμα αὐτῆς ἀπλανὲς καὶ χυῖνον περιεστράφη κύκλῳ τοῦ μαγειρείου· κατισχύτασα ὅμως μετ' ὀλίγον ἐαυτῆς:

— Εἶναι δυνατόν νὰ ἰδῆ κανεὶς αὐτὴν τὴν ἑορτὴν, ἠρώτησεν.

Ὁ Γιάννης καὶ ἡ ὑπηρετῆς μὴ παρατηρήσαντες τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ὠχρότητα τῆς γυναικὸς, διελογίσθησαν, πῶς ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπεν ὁ Γιάννης, πῶς πολλοὶ ἀπ' τοὺς προσκαλεσμένους θὰ ὀργισθοῦν ἅμα σὲ ἰδοῦν, ἐάν ὁ μὴ ἀναβῆς μετὰ προσηχῆς, εἰς τὴν ὥραν μάλιστα τοῦ γάμου, δὲν φοβεῖσαι τὸ παραμικρὸν.

— Καὶ πότε τελεῖται ὁ γάμος; ἠρώτησεν.

— Τώρα ὅσονούπω, ἀπήνησεν ὁ Γιάννης. Τὸ πλῆθος ὅμως, προσέθηκε μετ' ὀλίγον, τὸ πλῆθος ἀκούω καὶ συνάζεται. Ἐλθέ λοιπὸν τώρα, καλὴ γυνή, ἔλθε νὰ σὲ εἰσάξω εἰς δωμάτιον, ἀπ' ὅπου νὰ βλέπῃς χωρὶς νὰ φαίνεσαι.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ Ἑλένη ἐγερθεῖσα καὶ μαιδιῶσα πρὸς τὸν Γιάννην, ὡς μαιδιῶμεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἀκουσίως μᾶς προσφέρει τὸν θάνατον ὑποτρέμουσα δὲ καὶ ἐλαφρόπους ἀνέβη τὴν μεγάλην κλίμακα, τὴν ὑπὸ μεγαλόπρεπῶν λαμπτήρων φωτιζομένην, ὡς ὁ τὰς βαθμίδας τῆς λαμπητόμου ἀναβάντων ἄνθρωπος, ὅστις ὅσον καὶ ἂν ἦ γενναῖος, δὲν δύναται ἢ νὰ ὠχρῶσθαι ἀπέναντι τῆς τρομερᾶς ὄψεως τοῦ θανάτου.

Ἐνδον μεγαλόπρεπης αἰθούσας, ἐν τῷ μέσῳ νεανίδων αἰτινες μαιδιῶσαι πρὸς τὸν πονηρὸν τῆς Ἀφροδίτης υἱόν, ἐφαίνοντο ὅτι ἀπέφευγον τὰ ὅποια μετ' εὐχαριστήσεως ἐδέχοντο βέλη του, ἔρχετο ὁρθὸς καὶ φειδῶρς ὁ Γεώργιος Κ... μετὰ τῆς ὠραίας μελλονύμφου του, νεάνιδος ζείκοσαετοῦς, τῆς ὁποίας τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθη πολύτιμοι ἐκόσμουσαν ἀδάμαντες. Ἀπειράριθμοι λατρευταί, ὁ καθεὶς τῶν ὁποίων πρὸς τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἐμβλέπων προσεπάθει νὰ φανῇ ἐρασιμώτερος, ἐκύκλουν τὴν χορείαν τῶν γυναικῶν, τῶν ὁποίων κύριος τὴν ἐσπέραν ἐκείνην θεὸς ἦν ὁ ἔρωσ. Οἱ δὲ κρεμάμενοι πολυέλαιοι διὰ τοῦ μεγαλόπρεπους αὐτῶν φωτὸς καθίστων ἐρασιμώτερος τὰς καλλονὰς καὶ καταφανεστέρας

τοὺς ποικίλους χρωματισμούς καὶ τοὺς ἀπαστράπτοντας ἀδάμαντας.

Τὸ πλῆθος ἦν ἀνυπόμονον νὰ ἰδῆ ἑορτὴν τὴν ὁποίαν πολλάκις τελομένην εἶδε καὶ νὰ ἀρπάσῃ, οὕτως εἶπεν καὶ τὸ ἐλάχιστον τῆς μελλονύμφου μαιδιάμα καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ ἀποτινάξῃ τῆς γυναικὸς τὴν αἰδῶ καὶ νὰ σχολιάσῃ τοῦ ἀνδρὸς τὴν σοβαρότητα. Ὁ γάμος ἐστὶ μυστήριον ἱερὸν καὶ σεβάσιμον, ὅπερ ὅμως ἐν τῷ μέσῳ ἀνθρώπων τοσοῦτων καὶ τοιούτων δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ τὸ ἐπίσημον καὶ σεβάσιμόν του.

Ἡ τελετὴ ἤρξατο μετὰ τῆς προσκοῦσης μεγαλοπρεπείας, οὐχὶ βεβαίως καὶ εὐλαθείας, τῶν δὲ ἱερῶν αἰψαλμωδία ἀντήχουν εἰς ἅπαντα τὸν οἶκον, ἐνῶ εἰς ἅπαν τὸ πλῆθος ὑπῆρχεν σιωπὴ διακοπτομένη ἐνίοτε ὑπὸ τινῶν συνήθων ψιθυρισμῶν. Αἴφνης, κραυγὴ γοερὰ, φωνὴ σπαρακτικᾶρδίας ἐξελθούσα ἀπὸ τὸ πλῆσιον δωμάτιον καὶ καταταράξασα ὀλόκληρον τὴν ὀμήγυριν, ὡς ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ ἄδου ἐξερχομένη.

— Ἐμένα μ' ἐλησμόνησες, παππᾶ!!! ἔκραξεν.

Ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἐξῆλθεν ἡ φωνή, ὅλοι αἱ καρδίαι τὴν στιγμὴν ἐκείνην συνεταράχθησαν. Παραχρῆμα τρομερῶς ἠκούσθη κλονισμός, μικρὰ δὲ τῆς θύρας δεξιόθεν τῆς αἰθούσας κατέπεσε, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐράνη ἡ Ἑλένη, μετὰ βλέμμα τρομερὸν καὶ ἄγριον, μετὰ στόμα κεχρῆνός καὶ μετὰ χεῖρας τρεμούσας εἰς τὰς ὁποίας ἐκράτει τὸ τέκνον τῆς, διὰ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, οἵτινες ἀγρίως ἐξήστραπτον, ἠτένισεν ἅπαν τὸ πλῆθος καγγάσσα.

Ἡ Ἑλένη εἶχεν ἀπολέσει τὰς φρένας.

Τρομερὰ ἀντίθεσις! Ἀπέναντι τῆς γυναικὸς ἐκείνης τῆς βακενδύτου καὶ μανιώδους, τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ διώξωσι τοῦ οἴκου διὰ ροπαλῶν καὶ ὕβρεων οἱ ὑπέρτατοι, ἵστατο γυνὴ ὠραία διὰ πλουσίας ἐνδεδυμένη νυμφικῆς ἐσθῆτος, πλήρους ἀνθέων καὶ ταινιῶν, γυνὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἐν μαιδιάμα ὀλόκληρος ὅμας ἐραστῶν ἐξήρχετο εἰς μονομαχίαν. Καὶ ὅμως τῶν δύο τούτων γυναικῶν ὁ σύζυγος ἦν ὁ αὐτός.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς βακενδύτου ἐκείνης γυναικὸς τῆς ὁποίας οἱ κάτισγχοι μαστοὶ ἐκρέμαντο ἐξωθεν τοῦ κατεσχιμένου στηθοδέσμου τῆς καὶ οἱ σκελετώδεις βραχίονες ἦσαν γυμνοί, εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς γυναικὸς ἐκείνης τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον παρίστα τὸν ἴδιον Σατάν, οἱ ἄνδρες παραχρῆμα ἐβρίγησαν καὶ αἱ γυναῖκες ἐζήτουν γωνίας ὅπως κρυφθοῦν. Μόνοι οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ Γεώργιος ἵσταντο εἰς τὰς θέσεις των.

Ὁ Γεώργιος ἦν ὠχρὸς, καὶ ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτὴ τὴν Ἑλένην, τὸ φάντασμα ἐκεῖνο ὅπερ ἤρχετο νὰ διαταράξῃ τὴν ἑορτὴν τοῦ γάμου του καὶ νὰ διακόψῃ τὴν ἐναρξιν τῆς εὐτυχίας του, ὡς ἡ θεία αὐτὴ ἐκδίκησις. Ὅποτε δὲ εἶδεν εἰς τῆς Ἑλένης τὰς χεῖρας τὸ βρέφος ἐκεῖνο τὸ κλαυθμηρίζον, τὸ βρέφος ἐκεῖνο τὸ ἰσχνὸν ἀλλ' ὠραῖον, ὅπερ ἦτο

τὸ ἴδιόν του τέκνον, ὦ! ἠθέλησε νὰ ριφθῆ ἐπὶ τῆς γυναικὸς καὶ νὰ ἀρπάσῃ τὸ τέκνον του, νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτὸ φιλημάτων. . . ὅτε δευτέρως ἠκούσθη καγγασμός, ἀγριὸς καὶ φρικώδης, καγγασμός ὅμοιος ἐκείνων οὗς οἱ δαίμονες μόνον ἐκφέρουσιν ὁπότε νέον προσλαμβάνουσι θύμα, τὸ δὲ βρέφος ὅπερ ὁ Γεώργιος ἐζήτηε ν' ἀσπασθῆ καὶ ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τῆς μακρινῆς τῆς χειρὸς, ἐξεσφενδονίσθη βιαίως κατὰ τῆς κεφαλῆς του, μὴ δυνήθεις δὲ νὰ ἀρπάσῃ αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας του, εἶδεν ὁ δυστυχὴς τὸ ἴδιόν του τέκνον πίπτον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαλυομένην εἰς τεμάχια ὡς ἄλλον ῥόδον φυλλοροσῶν.

Ὁ Γεώργιος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσας, ἐλειποθύμησεν. Ἡ δὲ Ἑλένη διαλύσασα τὸ ἔντρομον πλῆθος ἐξήλθε καὶ κατέβη τὴν κλίμακα καγγάζουσα, ἐξελθούσα δὲ τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἤρχισε νὰ περιτρέχῃ τὰς ὁδοὺς, ἐνῶ οἱ κύνες ἠκολούθουν αὐτὴν ὑλακτοῦντες καὶ ὀλοῦζοντες.

Οἱ προσκεκλημένοι ἀνεχώρησαν ἔντρομοι. Παρελθούσης δὲ τῆς λειποθυμίας τοῦ Γεωργίου, ἀπῆλθεν οὗτος εἰς τὰ δώματα τῆς συζύγου του, τὴν ὁποίαν τὰ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης συμβάντα εἰς μεγίστην ἔφεραν ἀδιαθεσίαν. Ὁ Γεώργιος πλησιάζας αὐτὴν ἐζήτησε νὰ τῇ ἀπονέμῃ τὰς περιποιήσεις του.

— Ἐδῶ εἰσθε, κύριε! ἐκραξεν ἐκπληκτικὸς ἡ νεαρά γυνή, ἐνῶ ὁ πυρετὸς τὴν ἐβασάνιζεν, ἐνόμιζον ὅτι ἠθέλατε φροντίσει διὰ τὴν ἐνταφίαν τοῦ τέκνου σας!

— Τοῦ τέκνου μου! εἶπε περίλυπος ὁ Γεώργιος.

— Μάλιστα τοῦ τέκνου σας, κύριε, ἐπανέλαβεν ἡ νεαρά γυνή, καὶ πρὸς περιποίησιν τῆς γυναικὸς ἤτις ἀπώλεσε τὰς φρένας τῆς δι' ὑμᾶς!

— Κυρία. . .

Ἡ σύζυγός του ἐγερεθεῖσα τὸν ἠτένισεν ἀγερώχως.

— Κύριε, εἶπεν, δὲν μὲ φαίνεται παράδοξον ὅτι ἡ γυνή ἐκείνη σὰς ἠγάπησεν, καθόσον καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς εὐρέθην θέσιν, καὶ ἐγὼ σὰς ἠγάπησα.

— Μὲ ἀγαπήσατε τῶντι! ἐκραξεν ὁ Γεώργιος, γονυπετήσας πρὸ τῶν ποδῶν τῆς καὶ ἔτοιμος νὰ καταφιλήσῃ τοὺς πόδας τῆς.

— Ναί, σὰς ἠγάπησα, ἀφετέ με λοιπὸν μόνην, ὅπως προσευχομένη ἐπικαλεσθῶ τοῦ Ὑψίστου τὴν συγχώρησιν διὰ τὸ ὅποιον ἔπραξα ἐγκλημα.

Καὶ παραχρῆμα εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς, προσκάλεσσα τὴν θεραπαινίδα αὐτῆς νὰ διανυκτερεύσῃ πλῆσιον τῆς.

Ὁ Γεώργιος βαρυσθένων ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον του, τὴν δ' ἐπιούσαν ἔλαβεν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς συζύγου του, ἐν ἣ ἀνέγνωσεν ὅτι ἡ θυγάτηρ του δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ ὄνομα ὅπερ ἐκκληιδώθη ἔμπροσθεν τοσοῦτου πλῆθους κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Αὐθημερὸν δὲ, ἐν τινι συνοικίᾳ τοῦ Πέρα, ἀνθρωποὶ τινες ἐξῆζαν ἐν πτώμα ἐκ τινος λάκκου. Ἦν δὲ τοῦτο τῆς Ἑλένης τὸ πτώμα, ἧτις ὀλισθήσασα εἰς τὴν κατωφέρειαν τῆς ὁδοῦ, κατέπεσεν ἐντὸς τοῦ λάκκου ἐκείνου, τοῦ πλήρους χιόνος, καὶ οὕτως ἡ δυστυχὴς μὴ δυνήθεισα νὰ ἐξέλθῃ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ ψύχους. Ἐργάται τινὲς τὴν ἐσυνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου τῆς, τὸ δὲ χῶμα τὸ καλύψαν τὴν νεκρὰν ἐκείνην γυναῖκα οὐδὲ ἐν ἀνθρώπου δάκρυ ἐδέξατο.

Ὁ δὲ Γεώργιος; — Ὑπάρχουν καρδία ἀπαντῶσαι τὴν ἀνάπαισιν καὶ εἰς αὐτῶν τῶν καπηλείων καὶ τῶν χαρτοπαγνίων τὰ καταγώγια.

N. F. P.

ΗΜΕΡΑΙ ΤΙΝΕΣ ΕΝ ΜΑΔΡΙΤΗ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου I. ΛΕΜΟΥΑΝ (JOHN LEMOINNE).

(Μετάφρασις I. X. K.)

Ὀλίγας μόνον ἡμέρας διατρίψας ἐν Μαδρίτῃ, οὐδεμίαν δύναμαι νὰ ἐπιφέρω ἐντελῆ κρίσιν ἐπὶ τύπου χηρῶντος ὑπὲρ παντὸς ἄλλου προσοχῆς καὶ χρόνου. Θέλω ἐκθέσει ὅθεν τὰς ἐξωτερικὰς ἐκείνας ἐντυπώσεις, αἵτινες προσβάλλουσι καὶ τὸν ἐπιπολαιότερον περιηγητὴν ἐν τέλει ὀλίγα εἰρήκα, ὀλίγα καὶ λέξω.

Ὁ μεταξὺ Μαδρίτης καὶ Ἀλικάντης σιδηροδρόμος εἶναι ὁ μόνος ὅστις θέττει σήμερον τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὸ κέντρον τῆς Ἰσπανίας εἰς ἄμεσον συγκαίνωσαν μετὰ τῆς θαλάσσης. Ὡστε τὸ κράτος τοῦτο τὸ πρὸ χρόνων ἐρηπτικῶς περικεκλεισμένον, ἠνέωξε σήμερον μίαν πύλιν δι' ἧς διευκολυνθήσονται τοῦ λοιποῦ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις καὶ συγκαίνωσαι.

Ὡς ἀσφαλεστέραν ὅθεν καὶ ἀπλουστέραν διὰ Μαδρίτην ὁδὸν ἔλαβον τὴν δι' ἀτμοπλοίου ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Ἀλικάντην, καὶ τὴν διὰ σιδηροδρόμου ἀπὸ Ἀλικάντην εἰς Μαδρίτην.

Ἡ Μαδρίτη γεωγραφικῆ τε καὶ ἱστορικῆ ἐπόψει θεωρουμένη δύναται νὰ ὀνομασθῆ πόλις νέα, διότι κατὰ τὸ 1560 μόνον ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου Β', κατέστη πρωτεύουσα ἔκτοτε ὀνομάσθη Corte καὶ οὕτως καλεῖται καὶ σήμερον εἰς τὰς ἐπισήμους διακοινώσεις. Κάρολος ὁ Γ' εἰς τὸν ὄρειλοντα ὄλοι αἱ βελτιώσεις τῆς Ἰσπανίας, ἠνεργέτησεν μεγάλως τὴν Μαδρίτην, προικίσας αὐτὴν διὰ μουσείων, σχολείων, νοσοκομείων καὶ περιπάτων πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ τῇ δώσῃ ἐκεῖνα ἄπερ μόνος ὁ χρόνος νὰ χρηγήσῃ δύναται, ἱστορίαν δηλαδὴ, παραδόσεις καὶ μνημεῖα

Ἐν βραχυτάτῳ ὅθεν χρόνῳ δύναται τις νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Μαδρίτην, διότι ἅμα ἴδῃ τὰ νέα ἀνάκτορα καὶ τὸ Μουσεῖον τοῦ πυροβολικοῦ (Armeria) ὅπερ μετὰ τὰ τῆς Φλωρεντίας καὶ τὸ τῶν Παρισίων εἶναι τὸ πλουσιώτερον τοῦ κόσμου καὶ οὕτως ἡ περιγραφή ἤθελεν ἀπαρτίσει τόμους ὀλοκλήρους, εἶδεν τὰ πάντα. Τὰ λοιπὰ μνημεῖα καὶ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ αἵτινες εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τὴν πρώτην κατέχουσι θέσιν, οὐδεμίαν χηρῶσιν προσοχῆς ἐν Μαδρίτῃ ὅθεν οὐδὲν ἄλλο μένει εἰς τὸν περιηγητὴν εἰμὴ νὰ περιφέρηται τῆδε κακείσε καὶ ματαιοσχολῆ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἡμεῖς πράξομεν, περιγράφοντες διαρρήθην πᾶν ὅτι ἀπαντῶμεν.

Ἡδὲ ἰσάμεθα εἰς τὴν πύλον τοῦ Ἡλίου (Puerta del Sol) ἧτις ἄγει πανταχοῦ καὶ εἰς τὴν συγκεντροῦνται αἱ κυριώτεροι ὁδοὶ τῆς Μαδρίτης, ὡς ἡ Μαγιόρ, ἡ Ἀλκάλα, ἡ Μοντέρα, αἱ Καρρέται, καὶ ἡ Πλατεία τοῦ Ἁγ. Ἰερωνύμου. Ἐν ταῖς ὁδοῖς ταύταις ὑπάρχει ἡ μεγαλειτέρα κίνησις, καὶ ἐν ταύταις λαμβάνουσι χώραν αἱ ἀσημαντοὶ ἐμπορικαὶ πράξεις τῆς Μαδρίτης, ἧτις οὐδὲν ἄξιον λόγου προῖον ἢ χειροτέχνημα παράγει, καὶ ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς μόνως ζῆ. Πρόστυχα τινὰ ὑφάσματα, ψευδὸλίθοι καὶ σκευὴ τινὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κιθάρου, εἰς τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα τῶν καταστημάτων. Διὰ τοῦτο ὅθεν τὰ ἐξοδα εἰς μᾶλλον ὑπέρογκα ἐν Μαδρίτῃ ἢ ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις. Τα ξηνοδοχεῖα ἐν τοιαύτῃ ἀθλίᾳ διάκεινται καταστάσει, ὥστε τὰ ἐν Μαδρίτῃ πρώτης τάξεως φημιζόμενα τοιαῦτα, ἔκτης καὶ ἐβδόμης ἤθελον θεωρηθῆ ἐν Ἑλβετίᾳ, Βελγίῳ, Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Οἱ ξηνοδόχοι ἀμελοῦν, ἢ πιθανῶς ἀγνοοῦσι καὶ τοὺς ἐλαχίστους ὄρους, οὐχὶ μόνον τῆς ἀνέσεως ἀλλὰ καὶ τῆς καθαριότητος αὐτῆς ματαίως δὲ ἤθελε τις πασχίση νὰ εἰσάξῃ βελτιώσιν, διότι ὁ λαὸς τῆς Μαδρίτης τοιαύτης κέκτηται ἀδρανείας ὡς ἐπὶ πολὺ θ' ἀντιπαλέσῃ εἰσέτι κατὰ παντὸς, ὅτι πρόοδον μὲν ἡμεῖς καλοῦμεν, οὗτος δὲ χενισμὸς περιφρονητικῶς ὀνομάζει. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ Μαδριτινοὶ ἀνέχονται τὰς τῶν ξένων παρατηρήσεις, πλὴν ὁ Ἰσπανὸς ἔχει σύστημα νὰ πράττῃ πάντοτε τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅ,τι τῷ λέγουσι.

Ὅθεν ὁ περιηγητὴς κάμνει καλλίτερα νὰ ἐκλέξῃ ἐν δωμάτιον εἰς τὰς Casas de humedes αἵτινες ἰσοδυναμοῦν μετὰ τὰς Maisons meublées τῶν Παρισίων, καὶ τὰ Boarding house τοῦ Λονδίνου. Πολλάκις τὸ πρόγευμα συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν τιμὴν ἣν πληρώνει τις διὰ τὸ δωμάτιον, καὶ τὸ δεῖπνον αὐτὸ ἀκόμη δύναται τις ὅταν θέλῃ νὰ τὸ λαμβάνῃ οἴκαδε. Ὁ ξένος περιηγητὴς ὅστις ἐν Λονδίῳ περιφέρεται ἀπὸ ἀγνίως εἰς ἀγνίαν πρὸς ἀναζήτησιν ἐστιατορίου, οὐδὲν ἤττον θὰ ὑπέφερον ἐν Μαδρίτῃ, διότι ἀληθῶς μόνον οἱ Παρισιοὶ δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι πόλις τῶν πάντων. Ἡ Γαλλία μόνη προσέτι δύναται νὰ καυχήθῃ ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς μαγειρικῆς τέχνης. Ἡ μαγειρικὴ ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔχει χρῶμα ὅλως ἐντόπιον, τὸ τοῦ κρόκου, καὶ ὁσμὴν ἐπίσης ἐντοπίαν, τὴν τοῦ σκόρδου καὶ

τοῦ ἐλαίου οὕτως ἡ ἀνεπιτυχὴς κατασκευὴ ἀναμμιγῆσαι εἰς τὸν ἐσθιοντα τὴν παράξασαν αὐτὸ μητέρα, τὴν ἐλαίαν. Τὸ ἐθνικὸν φαγητὸν παρ' Ἰσπανοῖς εἶναι τὸ Puchero ὅπερ δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ τὸ παρὰ Γάλλους Pot-au-feu, ἦτοι βραστόν. Μετὰ ταῦτα, τὸ ὀρύζιον, τὸ σφουγγάτον καὶ τέλος αἱ ὄρνιθες αἵτινες εἰς μικρότεροι περιστέρων. Ὁ εἰς τὰς τραπέζας συνήθης μαῦρος οἶνος Val de Penas ὀνομαζόμενος δὲν εἶναι πόσιμος καὶ δὲν ἔχει ἄλλο προτέρημα παρὰ τὸ νὰ κηλιδῶνῃ τὰ τραπεζομάνδουλα.

Ὁ οἶνος τῆς Πένας ὅταν ἦναι παλαιὸς ἔχει ἀξίαν τινα, καὶ εἶναι μὲν πικρὸς εἰς τὴν γεῦσιν ἀλλ' εἶναι ὑγιεινός. Ὁ οἶνος λεγόμενος Χερές, (Xérés), εἶναι σπάνιος, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ ἐκεῖνον τῆς Μαδέρης (Madère), ἀπέθανε πρὸ χρόνων, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐνταφιάσθη, διότι μόλις εἰς μερικά ὑπόγεια εὐρίσκει τις μερικὰς φιάλας.

Οἱ Ἰσπανοὶ εἰσιν ἐγκρατέστατοι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατωτέραν τάξιν τοῦ λαοῦ σπανίως ἀπαντᾷ τις μεθύσους.

Οἱ Μαδριτινοὶ διαιτῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ θεάτρα καὶ εἰς τοὺς περιπάτους, ὀλίγας ἐπισκέψεις δεχόμενοι οἴκαδε.

Ἐν Μαδρίτῃ, δύο πράγματα ζητοῦνται ἀμοιβαίως καὶ δίδονται συχνάκις τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ. Ἐνώπιον τοῦ σιγάρου οἱ Ἰσπανοὶ εἰσιν ὄλοισοι, ὁ δὲ ἐπαίτης δὲν δυσάζει νὰ σταματήσῃ τὸν μεγαλήτερον ἄρχοντα ὅπως ἀνάψῃ τὸ πούρον σιγάρου του. Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ πούρου πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι ὀλίγα πρώτης ποιότητος ὑπάρχουσι ἐν Μαδρίτῃ, ἐπειδὴ τὰ κανὰ μικρὰ χαρτοσίγαρα εἰς γενικῶς ἐν χρήσει. Οἱ Ἰσπανοὶ σιγαρίζουν παντοῦ καὶ πάντοτε οὐδεμίαν γυναῖκα εἶδον καπνίζουσαν, ἀλλ' οὐδεμίαν εἶδον προσέτι ἀποστρεφόμενην τοὺς καπνίζοντας.

Εἰς οὐδένα ἄλλον τόπον εἶδον τοιαύτην ἀφροντίαν περὶ τῆς πυρκαϊᾶς ῥίπτουσι ἀμερίμως ἐπὶ τῶν ταπήτων ἐπὶ τῶν στανιδωμάτων καὶ ὅπου ἀλλαγῶν τύχη, ἀνημμένως ὕλας, ὡς φώσφορα, σιγάρα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐντοσοῦτω οὐδεμίαν πυρκαϊάν εἶδον ἐν Μαδρίτῃ. Πλεῖστοι ὑπάρχουσι ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρίαι διὰ τὴν πυρκαϊάν, ἐπὶ δὲ τῶν οἰκιῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν καλυβῶν ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή (asegurada de incendios), ἀσφαλισμένη ἀπὸ πυρκαϊάν ἤθελεν εἰπεῖ τις, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται μόναι χρησιμεύουν ὡς φυλακτὸν κατὰ τοῦ τρομεροῦ τούτου στοιχείου.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ. Ἐφημερίς τις Ἀγγλική, δημοσιεύει τὸ ἀκόλουθον φαινόμενον, ὅπερ εἰς δεισιδαίμονα νὰ τινὰ ἐποχὴν ἤθελεν ἀποβῆ ἀντικείμενον τρόμου, ἀλλ' ὅπερ ἡ ἐπιστήμη σήμερον θέλει ἐξηγήσει βεβαίως.

Υπό την εκκλησίαν τού χωρίου Wiltshire, ὑπάρχει ὑπόγειον χρημαεῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὡς ἰδιωτικὸν κοιμητήριον εἰς οἰκογένειαν πλεῖστα ἀποκτάσασαν ἀγαθὰ, συνειπία γάμου συναφθέντος μετὰ βαθυπλούτου τινος Κυρίας τού χωρίου. Ἐσχάτως ἀποθανούσης τῆς κυρίας ταύτης ἠνέωξαν τὸ κοιμητήριον ἵνα θάψωσιν αὐτήν, ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπλαγίστη των ὅταν εἶδον τὸ φέρετρον τοῦ πρὸ ἐνὸς ἔτους τελευτήσαντος συζύγου τῆς ἀνατετραμμένον καὶ ἐστηριγμένον ἐν εἰδει σταυροῦ ἐπὶ τοῦ φερέτρον τοῦ πρὸ πολλοῦ ἀποβιάσαντος πατρὸς τῆς.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο καθίσταται ἐτι μᾶλλον ἀξιοπεριέργον, καθότι καὶ κατὰ τὴν τοῦ συζύγου ἐνταφίαν εὑρον τὰ φέρετρα τοῦ υἱοῦ τοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ, ἀποθάνοντων ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, μακρὰν τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἶχον θέσει αὐτά.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ φέρετρα ἦσαν ἅπαντα ἐκ μολύβδου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ. — Βλέπων ποτὲ τὸν Διογένην ὁ Ἀριστιππος τρώγοντα χόρτα τῷ εἶπεν:— Ἐάν ὁ Διογένης ἤξευρε νὰ κολακεύῃ τοὺς βασιλεῖς δὲν θὰ ἔτρωγε χόρτα. — Καὶ ἐάν ὁ Ἀριστιππος, τῷ ἀπήντησεν ὁ Διογένης, ἤξευρε νὰ τρώγῃ χόρτα δὲν θὰ εἶπεν πρὸ τῶν βασιλέων.

ΕΚΛΟΓΗ ΣΥΖΥΓΙΟΥ. — Ἡρώτα τις ποτὲ τὸν Ἀριστιππον τί σύζυγον ἔπρεπε νὰ λάβῃ. — Ἄγνοῶ, ἀπήντησεν ὁ φιλόσοφος· ἐάν μὲν λάβῃς ὠραίαν θὰ σὲ ἀπατήσῃ, εἰδὲ ἄσχημον θὰ σὲ δυσχερεστήσῃ, πλουσίαν, θὰ σὲ ἐξουσιάσῃ, πτωχὴν, θὰ σὲ καταστρέψῃ. — Ἐκλεξοῦν οὖν καὶ λάβε.

ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ. — Ποιητικὸς τις ἀναγινώσκων εἰς ἓνα Κύριον ἐκτενὲς τι ποίημα, ἠρώτα αὐτὸν ποῖοι στίχοι τῷ ἐφάνησαν καλλίτεροι. — Ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους δὲν ἀνεγνώσατε ἀκόμη, ἀπήντησε.

ΚΡΙΣΙΣ ΣΤΙΧΩΝ. — Στιχοουργὸς τις ἔπεμψε τινὰς τῶν στίχων του εἰς ἓνα τῶν φίλων του ἵνα τοὺς κρίνῃ· οὗτος δὲ ἐπιστρέψας αὐτοῦς, προσέθηκε κάτωθι τὰ ἑξῆς.

- Συνέγραψες,
- Ἀντέγραψες,
- Ἐπέγραψες,
- Ἵπέγραψες,

Καὶ ὅμως οὐδὲν ἔγραψες.

Ο ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΒΡΑΣΤΗΣ. — Νεὸς τις χαρακτήρος ἀπορασιαστικοῦ, ἔγραψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐρωμένην του.

Κυρία,

«Σὲ εἶδα κατὰ πρῶτον τὴν παρελθούσαν δευτέραν· σὲ ἠγάπησα τὴν τρίτην· σοὶ ἔγραψα τὴν τετάρτην· δίδω τὴν ἐπιστολὴν μου εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὴν πέμπτην· θὰ τὴν λάβῃς τὴν παρασκευὴν· ἀναχώρησε ἂν ἐπιθυμῆς δι' ἐδῶ» τὸ σάββατον, ἵνα νυμφευθῶμεν τὴν Κυριακὴν.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ Η ΓΙΑΓΙΑ. Διαβάνων ἐσχάτως ὁ στρατηγὸς Ἀμερικανὸς Ἐβανς ἐκ Ρουμπερίλλης εἶδεν ἑκατοντούτιδα τινὰ γέροντα κλαίοντα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου μιᾶς οἰκίας. Ἐρωτήσας δὲ αὐτὸν διατί κλαίει,

— Μ' ἔδειρεν ὁ πατήρ μου· ἀπεκρίθη κλαυθυμρίζων ὁ γέρον.

Ὁ στρατηγὸς περιέργως ἀπῆλθε παρὰ τῷ πατρὶ τοῦ παιδὸς καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν διατί ἔδειρε τὸν υἱὸν του.

— Διότι, ἀπήντησεν οὗτος ὕβρισε τὴν γιαγιά του!

ΕΙΣ ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ. — Φιλάργυρος τις Κύριος χάσας μίαν ἡμέραν ἀρκετὰ χρήματα εἰς τὰ χαρτιά, ἔλεγεν. — Τοῦλάχιστον, ἔχασα χωρὶς νὰ προσφέρω λέξιν. — Τὸ πιστεύω, Κύριε, τοῦ ἀπεκρίθη ἄστειος τις, διότι αἱ μεγάλαι θλίψεις εἰσι πάντοτε σιωπηλαί.

ΠΡΕΣΒΥΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. — Ὁ Βασσομπιέρος ἔλεγεν ποτὲ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ὅτι ὅταν κατὰ πρῶτον ἀπῆλθε πρέσβυς εἰς Μαδρίτην ἵππευσεν ἡμίονον ἕνα ὑπάγη εἰς τὴν Αὐλὴν. — Ὡ, πόσον ἄστειον θὰ ἦτον, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, νὰ βλέπῃ τις ὄνον ἐπὶ ἡμίονου καθήμενον! — Ἀσταιότατον, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Βασσομπιέρος, διότι Σὰς ἀντιπροσώπευον.

ΤΟ ΚΙΒΑΛΟΝ ΣΚΟΥΔΟΝ. — Εὐγενὴς τις Κύριος, ἔχων δίκην τινὰ καὶ θέλων νὰ ἐλύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ εἰσαγγελέως, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ὑπρέτου του ἓν χρυσοῦν σκουδόν. Ἄλλ' ὁ ὑπρέτης ἐκράτησεν αὐτὸ καὶ ἔδωκεν ἐν κίβδηλον εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ὅστις παρατηρήσας αὐτὸ μετὰ τινὰς ἡμέρας, παρεπονέθη εἰς τὸν εὐγενῆ. — Πῶς ἀνόητε εἶπεν οὗτος, πρὸς τὸν ὑπρέτην του ἀποτεινόμενος· σοὶ ἔδωσα ἓν καλὸν σκουδόν καὶ σὺ ἔδωκες ἀντ' αὐτοῦ ἐν κίβδηλον; — Αὐθέντα ἀπήντησεν ὁ ὑπρέτης, εἶχα τὸ σκουδόν ἐκεῖνο ἕξ μῆνας εἰς τὸ θυλάκιόν μου καὶ ἐπειδὴ εἶδον ὅτι ἦτο κίβδηλον τὸ παρέδωκα εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἀρχῆς.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ. — Ἐρωτηθεὶς τις ἐάν εἶχεν χρήματα, «Δὲν ἔχω μὲν, ἀπήντησε, ἀλλὰ χρεωστῶ.»

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΥΖΥΓΙΟΥ. — Γυνὴ τις ἔγραψε ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν σύζυγόν της τὴν ἀκόλουθον λακωνικὴν ἐπιστολὴν.

Ἀγαπῆτέ μου σύζυγε!

«Σοὶ γράφω, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμω, καὶ παῦω μὴ ἔχουσα τί νὰ γράψω.»

ΕΓΚΑΙΡΟΣ ΠΡΟΒΛΕΨΙΣ. Νεάνιδά τινα βλέπων τις τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου τῆς σκεπτικὴν, πλησιάσας ἠρώτησε τὴν αἰτίαν. Σκέπτομαι, εἶπεν αὐτῇ, ποῖον θὰ λάβω σύζυγον ἐν περιπτώσει χρεοῦς.

Γ Ν Ω Μ Ι Κ Α

— Οὐδὲν ἀποφάσιζε ἐν στιγμῇ ὀργῆς ὡς ὁ καλὸς ναύκληρος ὁ μὴ ἀνοίγων τὰ ἱστία ἐν ὥρᾳ τρικυμίας.

— Μιμῆθητι τὸ δένδρον ἐκεῖνο ὅπερ ῥίπτει καρπούς εἰς τὸν λιθοβολοῦντα αὐτό, καὶ ἀπόδος καλὸν ἀντὶ κακοῦ.

— Ὁ τρέξας ἵππος ὁ θηρεύτης κύων, ἡ τὴν σταφυλὴν παράξασα ἀμπελοσ, ἡ τὸ μέλι ποιήσασα μέλισσα, καὶ ὁ καλὸν πράξας ἄνθρωπος, οὐδέποτε ἀμελοῦσι περὶ ἑαυτῶν.

— Μὴ κατασπαταλᾷς τὸ ἀργύριον σου ἀγοράζων πράγματα περιττά, διότι μετ' οὐ πολὺ θὰ βιασθῆς νὰ πωλήσῃς τὰ ἀναγκαῖα.

— Ἡ πονηρία τόσον βραδέως βαδίζει, ἡ δὲ πτωχεία ἀπ' ἐναντίας τόσῳ ταχέως, ὥστε δὲν ἀργεῖ ἡ μία νὰ προφθάσῃ τὴν ἄλλην.

— Ὁ ἀπερισκέπτως ὁμιλῶν, ὁμοιάζει τὸν ἀνεπιτήδειον πυροβολιστὴν τὸν ῥίπτοντα τὴν βολὴν του δίχως νὰ σημαδεύσῃ.

— Ἐν καλὸν βιβλίον εἶναι ὡς εἰλικρινὴς τις φίλος, διότι ἐκεῖνος μὲν τὴν καρδίαν θεραπεύει τοῦτο δὲ τὸ πνεῦμα.

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ.

Η ΣΤΕΡΗΣΙΣ.

Τῷ περισπουδάστῳ μοι φίλῳ,

ΑΛΕΞΑΝΔΡῶ Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗ.

Ἀησιμόνησε τὸ παρελθόν, δὲν φέρει ἄλλον πόνον
δριμύτερον εἰς τὴν ψυχὴν,
Παρὰ τὴν ἀναπόλησιν τῶν εὐδαιμόνων χρόνων
εἰς δυστυχίας ἐποχὴν.

Π. ΣΟΓΓΕΟΣ.

Μακρὰν σου χρόνον ἱκανὸν οἰκτρὸν διάγω βίον,
Σύντροφον ἔχων πάντοτε ψυχῆς μου τὴν ὀδύνην,
Εἰς ἀναμνήσεις γλυκερὰς τὸ στήθος μου τὸ κρῦον,
Πάλλει, ὦ, πάλλει καὶ ζητεῖ τὴν πρῶτην του γαλήνην.

Μακρὰν δισκαδεάσεων μακρὰν τῆς κοινωνίας,
Σύννοους καὶ μελαγχολικὸς στένων τε καὶ δακρύων,

Περιπλανῶμαι νοερῶς εἰς δάση κ' ἐρημίας.
Μισῶ τὰ πάντα καὶ αὐτὸν τὸν μοχθηρὸν μου βίον.

Περιχαρὴς ἡ ἀηδὼν εἰς δάση γλυκοψάλλει,
Μὲ τοῦ ζεφύρου τὴν πνοὴν μὲ τοῦ νεροῦ τὸ ρεῦμα,
Μὲ τ' ἄνθη τῆς ἀνοιξέως, τῆς φύσεως τὰ κάλλι,
Μὲ τὴν καρδίαν ἡσυχον, μ' ἀτάραχον τὸ πνεῦμα.

Ποθῶ, φιλάτη, τῶν δασῶν ποθῶ τὴν ἐρημίαν,
Μ' εὐφραίνουσι οἱ ἠδύλαλοι φθόγγοι τῶν ἀηδῶνων,
Μισῶ τὴν ἄφιλον αὐτὴν τοῦ κόσμου κοινωνίαν,
Ἐν κἂν νὰ ἤμην ἤθελον στρουθίον τῶν δρυμῶνων.

Εὐδαίμων ἤμην ἄλλοτε πλησίον σου, φιλάτη,
Κ' ἐφίλουν μὲ παραφορὰν τὰ φλογερά σου χεῖλη,
Τὴν χιονώδη χεῖρα σου ἡ χεῖρ μου ὅτ' ἐκράτει,
Καὶ ὅτε τῆς καρδίας μου ἠνοίγετο ἡ πύλη.

Ὡς ἄγγελος μ' ἐφάνισο λευκὰ ἐνδεδυμένη,
Ὁραία, χαριτόβρυτος, ὡς ῥόδον τοῦ Μαΐου,
Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἔμενον εἰς σὲ προσηλωμένοι,
Τὸ πρόσωπόν σου ἐρρίπτειν ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Εὐδαίμων ἤμην ἀληθῶς, ὅταν τὴν οὐρανίαν
Καὶ ἐβενώδη κόμην σου μὲ πάθος ἤσπαζόμην,
Ὅταν ὡς μέλος ἤκουον φωνῆν σου τὴν γλυκεῖαν,
Κ' εἰς τὴν καρδίαν μου παλμούς βιαίους ἤσθανόμην!

Εὐδαίμων ὅταν εἰς τὸ φῶς τῆς ἀργυρᾶς σελήνης,
Τὰ κάλλι σου διέκρινον τ' ἀγγελικὰ καὶ θεῖα,
Κ' εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιωπὴν κ' ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης,
Μὲ ἀγαπᾷς, σὲ ἀγαπῶ, ἀντήχει φωνὴ μία.

Ὁ οὐρανὸς ἠνοίγετο εἰς τὸ μειδιάμά σου,
Οἱ λόγοι σου εἶχον τερπνὴν ἀγγέλου μελωδίαν,
Πέρδικος εἶχε βᾶδισμα τὸ κάθε βᾶδισμά σου,
Καὶ ἡ πνοὴ σου ζωηρὰν τῶν ἰων εὐωδίαν.

Ἦμην, καὶ ἤμην πάντοτε εὐδαίμων τρισευδαίμων,
Τὸν βίον μου ἐδρόσιζε ζεφύρου τερπνὴ αὔρα,
Πλὴν τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν φθοροποιῶν τὶς δαίμων,
Ἐκάλυψε μὲ σκοτεινὰ θυέλλης νέφη μαύρα.

Μ. Μ. ΠΑΠΠΑΣ.

ΑΣΜΑΤΙΟΝ.

ΜΗ! ΜΗ! ΜΗ!

Οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοί σου,
 Ὅταν στέκω ἀντικρῦ σου,
 Αἴφνης! μὲ ὀρμή,
 Τὴν καρδίαν μου πληγώνουν,
 Καὶ τὸ αἷμα μου κορώνουν,
 Μὴ μὲ βλέπεις, ἄγγελέ μου,
 Μὴ μὲ βλέπεις, μὴ!

Ὅταν στέκης πλὴν ἐμπρός μου,
 Καὶ δὲν βλέπεις ἐμὲ, φῶς μου,
 Ψύχος τι δριμύ,
 Τὴν καρδίαν μου πλακιάνει,
 Καὶ τὸ αἷμα μου παγώνει,
 Μὴ τυχὸν καὶ δὲν μὲ βλέπεις,
 Ἄγγελέ μου, μὴ!

Ἡ φωνή σου ἡ γλυκεία,
 Ὡς ἀγγέλων μελωδία
 Ἐν μιᾷ στιγμῇ,
 Εἰς ἐκστάσεις μ' ἀνεβάζει,
 Μὲ τρελλαίνει καὶ μὲ σφάζει,
 Ὡ μὴ ψάλλεις, ἄγγελέ μου,
 Ὡ μὴ ψάλλεις μὴ!

Ὅταν παύης πλὴν νὰ ψάλλης,
 Σὺ τὴν φύσιν μεταβάλλεις,
 Φίλη, καὶ θερμῇ

Γίνεται ἡ ἀτμοσφαῖρα,
 Θολὴ φαίνεται ἡ ἡμέρα.
 Μὴ τυχὸν λοιπὸν δὲν ψάλλεις,
 Ἄγγελέ μου, μὴ!

Ὅταν, φίλη μου, χορεύης,
 Τὸ πᾶν περίξ σου μαγεύεις,
 Κ' αἴφνης ἐν ἐμοί,

Στῆς καρδίας μου τὸν σάλον,
 Σὺ χορὸν ἀνοίγεις ἄλλον,
 Μὴ χορεύεις, ἄγγελέ μου,
 Μὴ χορεύεις, μὴ!

Ὅταν στρέφης πλὴν τὸν πόδα,
 Γύρω σου σκορπίζου ρόδα,
 Κ' ὄλοι μὲ ὀρμή!

Τὸν χορὸν σου ἐκθειάζουν,
 Σὲ κυττάζουν, σὲ θαυμάζουν,
 Μὴ τυχὸν καὶ δὲν χορεύεις,
 Ἄγγελέ μου, μὴ!

Σὰν σὲ ἴδουν ἀπὸ ζήλια,
 Ῥόδα, κρίνα καὶ τριφύλλα,
 Καὶ τὸ γλασσομί,
 Ἐμπροσθέν σου . . . ἄλλα κλείουν
 Κ' ἄλλα πάλιν παραλύουν.
 Μὴ εἴ τούς κήπους, ἄγγελέ μου,
 Μὴ εἴ τούς κήπους, μὴ!

Ὅταν λείπης πάλιν δρόσοι.
 Λεῖπουν, λείπει καὶ ἡ τόση
 Τῶν ἀνθῶν ὀσμή.
 Λεῖπεις;—λοιπὸν τὰ λουλούδια
 Φεύγεις;—παύουν τὰ τραγούδια.
 Μὴ τυχὸν λοιπὸν καὶ λείπης
 Ἄπ' τοὺς κήπους, μὴ!

Εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ὑπάρχεις;
 Τῶν ὠραίων ἐσὺ ἄρχεις,
 Κ' ἂν ἐπιθυμῇ
 Καλονὴ νὰ φανῇ ἄλλη,
 Σὰν σὲ διῆ εὐθύς εἰσβάλλει.
 Μὴ ὑπάρχεις, ἄγγελέ μου,
 Μὴ ὑπάρχεις, μὴ!

Μὴ ὑπάρχεις! τί θὰ μένη . . .
 Ἄνευ σοῦ νὰ μᾶς εὐφραίνῃ . . .
 Μόνον ὄδυμοι

Θὰ διαδεχθῶσι βίον
 Πολυθέλητρον καὶ θεῖον!
 Μὴ τυχὸν λοιπὸν καὶ φύγεις,
 Ἄγγελέ μου, μὴ!

Κ' εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὰ ὕψη
 Ἄν ἀνέβῃς θε νὰ κύψῃ
 Ἐν μιᾷ στιγμῇ

Ὁ Παράδεισος ἐμπρός σου
 Σὰν ἰδῇ τὸ πρόσωπό σου.
 Μὴ πεθάνῃς, ἄγγελέ μου,
 Μὴ πεθάνῃς, μὴ!!!!

N. Γ. Π.

— Ὁ αὐθέντης εἶναι κακός· ἐπρόσθεσε χαμηλὴ τῆ φωνῇ ὁ μαῦρος.

Ἡ διαταγὴ τοῦ Ἐρνέστου ἐπανέφερε τὴν σιωπὴν μεταξὺ τῶν τριῶν ὁδοιπόρων οἵτινες ἤρχισαν νὰ βαίνοσιν ταχέως.

Ὁ Κλεμανσῶ ἦτο κατηφὴς καὶ σύνουος ἢ δὲ θελκτικὴ θέα τῶν περίξ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοὺς διαλογισμούς του. Ὁ Ἰωάννης δὲν ἦτο ὀλιγώτερον κατηφὴς, πλὴν ὁ αἰτίας ὅπως διαφόρους· κάθυγρος, ἀσθμαίνων, κατηράτο εἰς ἕκαστον βῆμα τὸν καύσωνα, ἐνῶ ὁ μαῦρος ὡς ἂν ἦτο κεκαλυμμένος διὰ χαλκίνης περικεφαλαίας ἠψήφει τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἔβαινε μειδιῶν καὶ περιχαρῆς, παίζων μὲ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς χάλικας τῆς ὁδοῦ καὶ ἄδων πάντοτε μονότονόν τι ἄσμα.

Ἐντοσοῦτω ἡ ὁδὸς καθίστατο ὀλίγον κατ' ὀλίγον δυσβατώτερη, καὶ ὁ Ἐρνέστης ἤρχιζεν ἤδη νὰ αισθάνηται κόπωσην ἢ ὁ καύσων ἤξανε περισσότερο, ὅτε ὁ Ζεὺς τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ἤγγιζον εἰς τὰς φυτείας τοῦ Κ. Σαμφών, τοῦ ὁποίου ὁ οἶκος ἐκρύπτετο ὀπισθεν λορίσκου τινός ὃν ἐμελλον μετ' οὐ πολὺ νὰ διαβῶσιν.

Ἦτο σχεδὸν ἡ ἐνάτη τῆς πρωίας καὶ ὁ Ἐρνέστης ἐξεπλάγη μὴ βλέπων οὐδένα εἰς τὰς φυτείας, διὸ στρεφόμενος πρὸς τὸν Δία.

— Λαθάνεσαι, τῷ λέγει, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἴμεθα τόσῳ πλησίον τῆς οἰκίας, ἐπεὶ δὲν βλέπω οὐδένα ἐργάτην.

— Εἶναι ἡ ὥρα τῆς πρώτης ἀναπαύσεως, ἀπήντησεν ὁ Ζεὺς, μολαταῦτα οἱ δούλοι δὲν εἶναι τώρα εἰς τὰς καλύβας των εἰς τὰς ὁποίας δὲν εἰσέρχονται παρὰ μετὰ τὰς ἑνδεκα.

— Ἐ, λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης, λέγεις ὅτι τώρα ἀναπαύονται ὁποῦ εἶναι ἑννέα· καὶ θ' ἀναπαυοῦν πάλιν εἰς τὰς ἑνδεκα;

— Μέχρι τῶν δύο μετὰ μεσημβρίαν μόνον, ἀπήντησε λυπηρῶς ὁ μαῦρος.

— Ἐννοῶ, ἐπανελάθεν ὁ Ἰωάννης, τότε λοιπὸν ἐργάζονται μέχρι τοῦ μεσονυκτίου;

— Παναγία Θεοτόκε! ἀνέκραξεν ὁ Ζεὺς διασταυρῶν τὰς χεῖρας· ἕως εἰς τὰς πεντέμισθ μετὰ τὸ μεσημέρι ἐργάζονται· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετὸν τάχα;

— Διάβολε! ἐσεῖς ζῆτε ἐδῶ σὰν ἀκαμάτες καὶ θαρρῶ πῶς καὶ ὁ μισθός σας δὲν θὰ εἶναι τόσῳ παχύς· τί σας δίδουν ἄρα γε;

— Μαστιγώσεις! ἐψιθύρισε χαμηλὴ τῆ φωνῇ καὶ μετ' ἤθους μυστηριώδους τρόμου ὁ μαῦρος.

— Δυστυχεῖς ἄνθρωποι! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Κλεμανσῶ, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης ὅστις βεβαίως δὲν εἶχε τὰ αὐτὰ μετὰ τοῦ αὐθέντου του φρονήματα ἐπανελάθε τραχέως.

— Διάβολε! μαστιγώσεις ἀντὶ τῶν κόπων, τὸ δεῖπνον σας ὡς βλέπω δὲν εἶναι πολὺ νόστιμον καὶ θαρρῶ πῶς καὶ τὰ ὀπωρικὰ σας δὲν θὰ ἴναι τόσον εὐχάριστα.

— Ἄ! ἀπήντησεν ὁ Ζεὺς, ὁ πτωχὸς μαῦρος εἶναι πολὺ δυστυχῆς! νὰ μὲν ὁ αὐθέντης του τὸν τρέφει, ἀλλὰ τὸν βάνει καὶ δουλεύει!

— Θέλεις λοιπὸν νὰ σὲ τρέφῃ χάρισμα, ἀνόητε;

— Εἶναι χρέος του, ἀπήντησεν ξηρῶς ὁ Ζεὺς· διότι ὁ αὐθέντης χρεωστῆναι νὰ τρέφῃ τὸν δυστυχῆ μαῦρον, νὰ τὸν ἐνδύῃ καὶ νὰ τοῦ δίδῃ καὶ καλύβα.

— Καὶ νὰ πληρώνη ἴσως καὶ τὸν ἰατρὸν ὅταν ἀρρώστησῃ;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Ζεὺς ἤρχισε νὰ γελάει καὶ νὰ πηδᾷ ἀνακράζων:

— Χά, χά, χά, χά! ἐγὼ ἔπαιξα ἕνα καλὸ παιγνίδι τοῦ αὐθέντου μου ὅταν ἤμην ἀκόμη μαθητῆς εἰς τὸ σιδηροουργεῖον του.

— Διηγῆσθε μας τὸ συμβάν, εἶπεν περιχαρῶς ὁ Ἰωάννης ὅστις διεβρόγγυτο εἰς γέλωτας εἰς ἕκαστον μειδιάμα τοῦ μαῦρου.

Πλὴν ὁ Ἐρνέστης ἔρριψεν σοβαρὸν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα, διὸ ἐπανελάθε μετὰ μειλιχίου καὶ ὑποκλινοῦς ἦθος:

— Διηγῆσθε το εἰς τὸν κύριον.

Ὁ δὲ Ζεὺς γελῶν πάντοτε εἰς τὴν ἐνθύμισιν τῆς ἀσειότητός του, ἐξηκολούθησεν οὕτω πῶς:

— Ἦμουν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Κ. Λουκρῆ ὁ ὁποῖος ἦτο μὲν καλὸς αὐθέντης, ἀλλ' ἤθελε τὸν δυστυχῆ μαῦρον νὰ δουλεύῃ ἀκαταπαύστως. Ἐγὼ ὁποῦ ἀγαποῦσα νὰ πηγαίνω νὰ σκοτόνω πουλιὰ κρυφά, λέγω μίαν ἡμέραν πῶς εἶμαι ἄρρωστος! Ὁ πονηρὸς αὐθέντης μου μὲ στέλλει εἰς τὸ νοσοκομεῖον· ἐγὼ βλέπω τὰ δύο στενὰ, ἀλλὰ πλέον πονηρὸς ἀπὸ ἐκεῖνον λέγω πῶς μοῦ πονεῖ τὸ 'δόντι'· εὐθύς ὁ αὐθέντης μου φέρνει ἕνα ὀδοντοίατρον καὶ μοῦ βγάζει ἕνα 'δόντι' . . .

— Ὁ βάρβαρος! διέκοψεν ὁ Ἐρνέστης.

— Ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν ἐδόουεσα διόλου· ἐξηκολούθησεν κομπαστικῶς ὁ μαῦρος· δὲν τὴν ἐκατάφερα καλά; σὲ τρεῖς μῆνας μέσα ἐβγάλλα ἑνδεκα δόντια! ἀλλ' ὁ αὐθέντης μου, προσέθεσεν μετὰ κατηφείας, ἐνόησε τὴν πανουργίαν καὶ δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ μοῦ βγάλῃ κανένα 'δόντι'.

Ὁ μὲν Ἰωάννης περιέφερε βλέμμα τρόμου ἐπὶ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ αὐθέντου του, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ μαῦρου λεγόμενα ἐξέπληττον τὸν νοῦν του, ὁ δὲ Κλεμανσῶ ἔμενεν ἑνεὸς καὶ ἐκπληκτος εἰς τὴν διήγησιν ταύτην.

— Πῶς, ζῶον! ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους ὁ Ἰωάννης, ἐστάθης καὶ σοῦ ἐβγάλλαν ἑνδεκα, δόντια μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴν δουλεύσης ἑνδεκα ἡμέρας; Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ μαῦροι, προσέθεσεν ὀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κλεμανσῶ, εἶναι πλέον ὀκνηροὶ ἀπὸ τοὺς ὄνους τῆς Νορμανδίας, διότι ἐκεῖνοι τοῦλάχιστον πίπτουν κατὰ γῆς διὰ νὰ μὴν περιπατήσουν· ἀλλ' ἐάν ποτὲ τοὺς ἔλεγον νὰ τοὺς βγάλουν ἕνα 'δόντι' . . .

θαρρῶ πῶς ἤθελε περιπατοῦν τέσσαρα ἡμερόνυχτα ἀδικόπως! εἶτα δὲ στρεφόμενος πρὸς τὸν Δία, καὶ μὲ τι τρώγεις τὸ ἄχυρον σου; ἠρώτησεν.

Ὁ Ζεὺς δὲν ἠνόησεν βεβαίως τὴν ἀστειότητα, διότι ἀπήντησε μετ' ἀποφθεγγματικῶν καὶ περιφρονητικῶν ἤθους.

— "Α, μπά! τὸ ἄχυρον δὲν ἔμπορεῖ ποτὲ νὰ σὲ κάμῃ ν' ἀρρώστησῃς! Τὸ χῶμα εἶναι καλὸν δι' αὐτὸ πρῶγε χῶμα, ἐξηκολούθησεν κύπτων εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἰωάννου, τρώγε χῶμα καὶ ἐγὼ σοῦ ὑπόσχομαι πῶς θ' ἀρρώστησῃς τότε ὁ αὐθέντης σου θέλει δὲν θέλει θά σὲ στείλῃ εἰς τὸ νοσοκομεῖον καὶ τοιουτοτρόπως θά μείνης κάμποσαις ἡμέραις ἄεργος.

— Εὐχαριστῶ διὰ τὴν συνταγὴν, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης· ἀλλὰ προτιμῶ καλλίτερον νὰ τρώγω ὄρνιθες, μάλιστα ὅταν εἶναι μαγειρευμέναις μὲ βούτυρο τοῦ χωριοῦ μου ὅπου εἶναι τὸ καλλίτερον τῆς Νορμανδίας.

Ὁ Ζεὺς, ἐμόρφασε περιφρονητικῶς καί :

— Δὲν ἀγαπῶ ταῖς ὄρνιθες, ἀπήντησεν, εἶχα ἕνα σωρὸ εἰς τὴν καλύβη μου, καὶ ἀπὸ ταῖς ἔτρεφα καλὰ καλὰ πὰς ἐπούλουσα εἰς τὸν Κύριον Σαμφῶν, ὅστις ἦτον γείτονας μας· καὶ πῶς ἐθύμωνα ὁ αὐθέντης μου! Διότι ἦτον δυσαρσστημένος μὲ τὸν Κύριον Σαμφῶν. Ἀλλὰ σὰς λέγω, ἐγὼ δὲν ἐφαγα ποτέ μου, διότι τὰς ἐπούλουσα ὄλας, καὶ ἀγοράζα ῥοσόλι· καὶ ξερὰ μουροῦνα.

Ὁ Ἰωάννης ὑψωσε περιφρονητικῶς τοὺς ὤμους.

— Θαρρῶ εἶπεν, πῶς μόνον οἱ μαῦροι εἰς τὸν κόσμον προτιμοῦν τὴν μουροῦνα ἀπὸ ταῖς ψηταῖς ὄρνιθες.

— "Ε! Ζῶον! ἀνεφώνησεν ὁ Ἐρνέστος, γαίρων ὅτι εὖρε κατάλληλλον ἀφορμὴν ἵνα ἐπιπλήξῃ τὸν Ἰωάννην διὰ τὰς ἐκπλήξεις του ταῦτας, ἔν κ' αὐτὸς ἐτρέφετο ὅπως αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς, ἤθελες φάγει βεβαίως καὶ ψόφικαις γάταις!

— Συγγνώμην, αὐθέντα, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης, δὲν ἤξευρα ὅτι τοὺς ἀφίνοιν νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείνα.

— Ὁ αὐθέντης, ζεῦρει τί κάνει προσέθεσε κατ' ἰδίαν καὶ μειδιῶν ὁ Ζεὺς· τρέφει καλὰ τοὺς δούλους του, διὰ νὰ γίνωνται εὖρωστοι καὶ δυνατοὶ καὶ τοιουτοτρόπως νὰ δουλεύουν περισσότερο.

— Ὅποια βροχάρτης! ἀνέκραξεν ὁ Ἐρνέστος.

Δὲν πρέπει ὅμως καὶ νὰ υποθέσωμεν ὅτι ὁ Ἐρνέστος ἦτον ἄνοητος· ἀλλὰ καθὼς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι οἱ κατεχόμενοι ἀπὸ μιᾶς ἰδέας ἤτις ἀμα ριζωθῆ φέρει αὐτοὺς μέχρι παραφροσύνης, οὕτως καὶ ὁ Ἐρνέστος, πᾶν ὅ,τι ἐλέγετο, πᾶν ὅ,τι ἐπράττετο περὶ αὐτόν, μίαν καὶ μόνον ἐννοιαν, μίαν καὶ μόνον σημασίαν εἶχε. Προσέτι, πᾶν ὅ,τι τῷ ἐφαίνετο καλόν, δίκαιον, πατρικόν ὡς πρὸς ἐργάτην τινὰ ἢ ὑπαρέτην γινόμενον, τὸ ἐνόμιζεν ἀγενές, ἀδίκον, κερδοσκοπικόν, ἔν ἔχιντο πρὸς ἕνα δούλον. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ δούλος παρίστα εἰς τὰ ὄμματά τοῦ Ἐρνέστου, τὰ πάντα ὑπ' ἄλλην ποψῆν, ὁ δούλος διὰ τὸν Ἐρνέστην ἦτο ἐξοχόν τι ὄν.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης ὅστις δὲν ἔτρεφε τὸν αὐτὸν μετὰ τοῦ αὐθέντου τοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα πλατωνικὸν ἔρωτα, καὶ διὰ τὸν ὅποιον ἡ εὐδαιμονία δὲν ἐσήμαινεν ἄλλο παρά τὴν καλοπέρασιν στραφεὶς πρὸς τὸν Δία,

— "Ε! φίλε, εἶπεν, ὅταν ἀρρώστατε, σὰς ἀφίνοιν καὶ σὰς μὲς' τοὺς πέντε δρόμους, ὅπως μοῦ συνέβη καὶ ἐμέ χιλιάκις; Καὶ τόσο εἶναι ἀλήθεια, ποῦ ὅταν δὲν ἔχη κάποιος χρήματα, πρέπει νὰ ὑπάγῃ νὰ φορήσῃ σ' τὸ νοσοκομεῖον.

— "Ω! ὁ δυστυχὴς μαῦρος δὲν ἔχει χρήματα ἀπήντησεν περίλυπος ὁ Ζεὺς.

— Διάβολε! προσέθεσε ἐμφαντικῶς ὁ Ἐρνέστος, ὅστις δὲν δύναται νὰ κερδίξῃ, δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἔχη χρήματα.

Ἐν τούτοις ὁ Ζεὺς, ἐξεπλήττετο κατ' ὅσον ἐπροχώρει μὴ βλέπων οὐδένα.

— Παράξενον! ἔλεγεν, νὰ οἱ κῆποι τῶν μαῦρων, καὶ σήμερα εἶναι σάββατον, δηλαδή ἡμέρα ὅπου ὁ Κύριος Σαμφῶν ἀφίνει τοὺς σκλάβους νὰ δουλεύουν διὰ λογαριασμῶν τῶν κ' μ' ὀλατὰτα δὲν βλέπω κἀνένα.

— Λοιπὸν ἔχετε γαίτας διὰ λογαριασμῶν σας, κύριε; σκλάβοι; ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης.

— "Ε! Θεέ μου! εἶναι δίκιο θαρρῶ νὰ ἔχη καὶ ὁ καυμένος ὁ σκλάβος κάτι τί.

— Καὶ τὸ εἰσὸδῆμα εἶναι ἐδικόν σας;

Ἡ ἐρώτησις τοῦ Ἰωάννου τοσοῦτον εὐήθης ἐράνη εἰς τὸν Δία, ὥστε ἤρχισε νὰ καγχάζῃ καί,

— Διάβολε εἶπεν, εἶναι δίκιο θαρρῶ νὰ κερδίξῃ κάτι τί ὁ καυμένος ὁ σκλάβος.

— Καὶ ἐπειτα λέγεις, ζῶον, ὅτι δὲν ἔχεις χρήματα! ἐπανελάβε μετ' ἀγανακτικῆς ὁ Ἰωάννης.

— Καὶ μὲ τί θ' ἀγοράσῃ ὁ καυμένος ὁ μαῦρος, ἐπανελάβε μετὰ πειραστικῆς ἔτι ἀγανακτικῆς ὁ Ζεὺς, μὲ τί θ' ἀγοράσῃ ἐνδύματα, χρυσὰ σκουλαρίκια καὶ ῥοσόλι διὰ τὴν ἐρωμένην του;

— Νὰ σὰς εἰπῶ ἕνα λόγον αὐθέντα, εἶπεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν Ἐρνέστην ἀποτεινόμενος, ἐγὼ γίνομαι σκλάβος, πουλοῦμαι σὰν εἶν' ἔτσι!

— Καὶ ἡ ἐλευθερία σου ἀθλιε! ἀνέκραξεν ὀργίλως ὁ Ἐρνέστος.

— Ποῖα ἐλευθερία, τὸ νὰ πεθάνῃ κἀνείς ἀπὸ τὴν πείνα ὅταν δὲν ἔχη πόρον ζωῆς!

— Καὶ ἤθελες ὑποφέρει ποτὲ νὰ μαστιγωθῆς;

— Νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἐπανελάβε κομπαστικῶς πῶς ὁ Ἰωάννης, ὅταν ἦσιν νὰύτης ἔρανα καμπίστιας· ἀλλὰ καὶ ὁ πλοίαρχός μου, ὁ ὅποιος καὶ αὐτὸς πρῶτα δὲν ἦτον παρά ἕνας ἀπλοῦς ναύτης, εἶχε φάγει περισσότεραις ἀπὸ ἐμέ, μάλιστα τὸ ἔλεγε καὶ ὁ ἴδιος· μ' ὄλα ταῦτα ἦτον ἕνας παλληκαρῶς ἴσια μὲ κ' ἀπάνου, καὶ εἶχε καὶ τὴν κόκκινη κορδέλα τοῦ Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

— Ἄλλο τὸ ἕν καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο, ἀπήντησεν ὑψῶν τοὺς ὤμους ὁ Ἐρνέστος.

— Ναι, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἐπανελάβε ὁ Ἰωάννης, δὲν ἐδοκίμασα ἀκόμη τὴν μαστίγια αὐτῶν τῶν κυρίων· ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἦναι πλέον ἀλμυρὰ ἀπὸ ἐκείνην τοῦ καραδιοῦ.

— "Ε, συμπέθερε, ἐξηκολούθησε πρὸς τὸν μαῦρον ἀποτεινόμενος, πῶς σὰς φαίνεται τὸ καμπίστι;

— "Ω, πονεῖ πολὺ! ἐπιθύρειν μετὰ τρόμου καὶ ἀπελπισίας ὁ Ζεὺς, ἀλλὰ πάντοτε τὸ προτιμῶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

— Δυστυχὴς γένος! ἐπανελάβε ὁ ἀτρόμητος νεγρόφιλος· πτωχοὶ ἄνθρωποι! ὅποσον ἐστρέβλωσαν ἐν τῇ ψυχῇ σας καὶ τὸ ἐλάχιστον αἰσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπειᾶς! Ἐνῶ ὁ Ἐρνέστος ἐριλοσόφει τοιουτοτρόπως, ἐφθασαν εἰς τὴν καμπὴν ὁδοῦ τινός, ἀπέναντι δ' αὐτῶν διέκρινον ἕνα καφεῶνα συγκείμενον ἐκ μιᾶς οἰκίας μικρᾶς μὲν ἀλλὰ κομψῆς, μιᾶς καλύβης καλουμένης Καλύβη τοῦ καφέ, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὑπῆρχε τὸ ψυγεῖον (Séchoir) καὶ οὐχὶ μακρὰν ἢ καλύβη ἔνθα κατεσκευάζετο τὸ ἐξ Ἰσρόπου (α) ἄλευρον, καὶ ἐνὸς ὑδρομύλου οὔτινος ὁ μονότονος ἀλλὰ γλυκὺς ἦχος ἐφαίδρυνε τὰ πέριξ.

Αἱ καλύβαι τῶν νέγρων, εἰς δύο παραλλήλους γραμμὰς διατεθειμέναι, καὶ ὑπὸ ἀχύρου κεκαλυμμέναι ὡμοίᾳ ὀλόκληρον πολύγωνον ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τινός ὄρους προσετρημένον, ἀλλ' ἡ ἀφθονὸς χλόη καὶ ἡ πληθὺς τῶν τροπικῶν ἀνθέων ταῖς ἐδίδον ἰδιαιτέραν τινὰ ὄψιν μεγαλοπρεπειᾶς.

— Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Ζεὺς ἐσταμάτησεν, ἠκροάσθη μετὰ προσοχῆς, εἶτα δὲ συγκρούων τὰς χεῖρας καὶ σκιρτῶν ὑπὸ χαρᾶς,

— Ὁραῖα! ὠραῖα! Λαμπρά! ἀνέκραξεν κάποιος ἀπέθανεν ἐδῶ! ὦ, τί λαμπρὰ εορτή! Τώρα θά πῖωμεν ῥοσόλιον, καὶ δὲν θά δουλεύσωμεν ὅλην μέρα!

Καὶ δραματικῶς κατηνθῆνθη πρὸς ἀπόκεντρόν τι μέρος, ἔνθα μέλας τις σταυρὸς ἐδείκνυεν ὅτι ἐκεῖ ἦν τὸ κομμητήριον τῆς κατοικίας.

— Ποῦ ὑπάγεις; ἠρώτησεν ὁ Ἐρνέστος.

— Ὑπάγω νὰ κλαύσω ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἀπήντησεν περιχάρως ὁ μαῦρος.

— Δηλαδή, προσέθεσεν ὁ Ἰωάννης, ὑπάγεις νὰ γείνης σουπιπὶ! Καὶ βαρὺν ἐξέφερον ὁ Ναρμανδὸς στεναγμὸν δηλοῦντα ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἐπραττεν τὸ ἴδιον.

Ἡ συνδιάλεξις εἰς τὴν ὁ Ἐρνέστος εἶχε λάβει μέρος ἤθελεν εἶχε ὅλος διόλου ἄλλην σημασίαν ὡς πρὸς τὸν τυχόντα, διότι πᾶς τις ἤθελεν ἐκπληχθῆ ἐν τῇ διαφορᾷ ἐκείνῃ ἣτις ὑπάρχει εἰς τὸ ὕψος τοῦ δούλου ὅταν ὁμιλῇ περὶ τῶν παραχωρουμένων αὐτῷ προνομίων καὶ περὶ τῶν ἐ-

πιβαλλομένων αὐτῷ ἐργασιῶν. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν τοιοῦτον ἐποιδείκνυσι θράσος, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἔχει ἀδιαφιλονεικῆτους δικαιώσεις ἵνα ἀπαιτῇ τὰ προνόμια ταῦτα. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, τοιαύτην λυπηρὰν καὶ οἰκτρὰν ἔκφρασιν ἔχει τὸ πρόσωπον του, ὡς ἂν ἡ μαστίξ ἐπέκειτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

Ἐκεῖνο ὅπερ ἤθελε καταπλήξῃ ἔτι μάλλον νοῦν, ἦτον προδιατεθειμένον παρά τὸν τοῦ Ἐρνέστου, ἦν ἡ ἀδιάκοπος ἐκείνη ἐπωδὴ τοῦ Διός.

— "Ἡ ἀργία εἶναι ὁ διακαὴς πόθος τοῦ δούλου, ἡ δὲ εἰς αὐτὸν ἐπιβαλλομένη ἐργασία τὸ ἀσυγχώρητον ἀμάρτημα τοῦ κυρίου του."

Ἄλλ' ὁ Ἐρνέστος ἐνόμιζεν ὅτι φιλοσοφεῖ λέγων ὅτι ἡ ὀκνηρία οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ ἐλάττωμα γεννώμενον ὑπὸ τῆς δουλείας, ἣτις διέστρεφεν τὴν ψυχὴν τοῦ μαῦρου καὶ ἐχαλάρου πᾶσαν ζωιρὰν ῥοπήν, πᾶσαν καλὴν διάθεσιν· ὥστε ἔάν ποτε ὁ ἦρωσ μας ἀνεκάλυπτε ὅτι ὁ μαῦρος ἦν κλέπτης, λαίμαργος, ὀκνηρὸς, εὐήθης, δὲν ἤθελε ἀποδώσει τὰ ἐλαττώματα ταῦτα εἰς τὸ άτομον, ἀλλ' εἰς τὴν θέτην τοῦ ἀτόμου.

— Μὰ τὸν Θεόν, ἔλεξεν ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἐν λίαν ἀκαταλλήλῳ στιγμῇ ἀπετεινέτο εἰς τὸν Ἐρνέστην, μὰ τὸν Θεόν, αὐθέντα, νομίζω ὅτι εἶναι καλλίτερον νὰ ἦναι κἀνείς δούλος, σὰν αὐτοὺς τοὺς ἀκαμάτες, παρά ἐλεύθερος καὶ νὰ βγένῃ ἡ ψυχὴ του στὴν δουλειὰ καὶ σ' ταῖς κακοπάθειαις.

— Μαστρὸ Γιάννη, ἀπήντησεν οὗτος μετ' ἤθους οὐχὶ ἰδίου εἰς ἄνθρωπον τοιαῦτα φιλόφροντα ἔχοντα φρονήματα, φύλαξον σὲ παρακαλῶ διὰ σεαυτὸν τὰς ἀνοήτους παρατηρήσεις σου, εἰδεμὴ ἔάν ἀρχίσῃς ἐκ νέου σὲ προειδοποιῶ νὰ φροντίσῃς νὰ εὖρης ἄλλον κύριον.

Ὁ Ἰωάννης ὑπέβλεπεν τὸν Ἐρνέστην, εἶτα δὲ ζῶον τὴν κεφαλὴν του ἐπανελάβε μετὰ τοῦ γλυκυτέρου Νορμανδικοῦ ὕψους.

— Θαρρῶ αὐθέντα, πῶς αὐτοὶ οἱ κακώμοιροι οἱ μαῦροι φαίνονται τόσο εὐήθεις, διότι δὲν τοὺς ἀφίνοιν νὰ ὁμιλοῦν ἐλευθέρως;

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ Ἐρνέστος ὅστις πρὸ ἱκανῆς ὥρας συνήθριζε πλῆθος ἐπιχειρημάτων κατὰ τοῦ διαλόγου αὐτῆς πρὸ μικροῦ εἶχε ὑπάρξει μάρτυς. Βεβαίως ἐδῶ ἀποχαυνώνουν καὶ ψυχὴν καὶ σώμα. Παραδείγματός χάριν, ἔάν ὁ δυστυχὴς μαῦρος ὅστις πρὸ ἀλίγου ἦτον ἐδῶ, ὁμίλει πρὸς ἀποικὸν τινὰ ὅπως ὁμίλησε πρὸς ἡμᾶς.

— Ὁ ἀποικὸς, διέκοψεν ὁ Ἰωάννης, ἤθελε τὸν ἀναγκάσει νὰ σιωπήσῃ καὶ ἤθελε τοῦ εἰπῆ νὰ ζητήσῃ ἄλλον κύριον.

— Τί θὰ πῆ ταῦτα; ἀπήντησεν σοβαρῶς ὁ Ἐρνέστος.

Ὁ Ἰωάννης προσποιηθεὶς ὅτι δὲν ἤκουσε, ἐξηκολούθησεν ἀτάραχος καὶ ἀνευ τινός φαινομένης εὐφροσύνης.

— Χαίρομαι, ἐπειδὴ ἔμαθα σήμερον ὅτι ὁ αὐθέντης χρεώσται νὰ ἀφίγῃ τὸν ὑπέρτερον, δηλαδή τὸν δούλον θέλω νὰ εἰπῶ, νὰ ὁμιλῇ ἐλευθέρως, διότι ἀλλῶως, ὁ ὑπέρτερος, δηλαδή ὁ δούλος, θά ἦτο ἐν κτηνῶς.

(α) Δέγρον τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ πρόθεσις τῶν λόγων τοῦ Ἰωάννου ἦτο καταφανεστάτη, ἀλλ' ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας αὐτοῦ ὑπῆρχε τοιαύτη ἔκφρασις εὐλικρινείας, ὥστε ὁ Κλιμανσῶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ὀργισθῆ. Πρὸς τούτοις, ὁ ἥρωας μας εἶχε συλληφθῆ εἰς παγίδα ἀπὸ τῆς ὁποίας ἵνα λυτρωθῆ, ὤφειλεν, ὡς ἡ ἀλώπηξ, νὰ ἀφήσῃ τὴν οὐρὰν τῆς λογικῆς του. Ὅθεν ἐπροτίμησεν νὰ προσποιηθῆ ὅτι δὲν ἠννόησεν, καὶ ἐπιταχύνας τὸ βῆμα κατηυθύνθη πρὸς τὴν ἀπέναντι οἰκίαν. Ὀλίγα δὲ εἰσέτι βήματα ἀπέειχεν αὐτῆς ὅτε νέγρος τις ἰδὼν αὐτὸν ἔτρεξε δρομαῖος νὰ τὸν ἀναγγείλῃ.

«Καλὰ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἐρνέστης, μ' ἐπερίμεναν, καὶ θὰ μὲ ὑποδεχθῶσιν βεβαίως μετὰ πολλῶν φιλοφρονήσεων διὰ νὰ μὲ προσελκύσωσιν.

Καὶ ἐξήκολούθησε τὴν πορείαν του. Μετ' ὀλίγον ἀπῆντησε νεάνιδας τινὰς μαύρας λευκὰ καὶ μετὰ πολυτελείας τινὸς ἐνδεδυμένας αἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι ἐπέστρεφον ἀπὸ τοῦ κομητηρίου.

« Ἴδου, διελογίσθη πάλιν ὁ Ἐρνέστης, ἐστόλισαν τοὺς δούλους διὰ νὰ μὲ κάμωσιν νὰ πιστεύσω ὅτι πάντοτε εἶναι τιουτοτρόπως ἐνδεδυμένοι. »

Ἐντοσοῦτω, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ὁ Ἐρνέστης πρὸ μιᾶς μόνον ἡμέρας εἶχεν ἀφιχθῆ εἰς Γουαδελοῦπαν, πρὸς τοὺς ἄλλοις δὲ, δὲν εἶχεν εἰπεῖ εἰς οὐδένα οὐδ' εἰς αὐτὴν τὴν Δεσποινίδα Κλαρίσσην τὸ μέρος ἐνθα προὔτιθετο νὰ ὑπάγῃ.

Ἦτο ὅθεν ὀδύνατον νὰ πληροφορηθῆ ὁ Κ. Σαμφὼν περὶ τῆς ἀφίξεώς του.

Ἄλλ' ὁ προκατειλημμένος αὐτοῦ νοῦς, τῷ παρίστα τὰ πάντα ἄλλοῖα ἀφ' ὧ, τι ἦσαν, ἐνόμιζεν δὲ ὅτι πάντες τὸν κατεσκόπευον, πάντες τὸν ἠπάτων, ὅτι πάντες ἦσαν συνεννοημένοι ἵνα τὸν ἐμπαιξῶσιν, αἱ δὲ ὑποθέσεις αὗται κατέστρεφον τοῦ λοιποῦ ὅπερ εἶχε προμελετήσῃ σχέδιον, τοῦ νὰ ἀφιχθῆ δηλαδὴ ἀπροσδοκῆτως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Σαμφὼν, καὶ νὰ καταλάβῃ, οὕτως εἰπεῖν, ἐπ' αὐτοφῶρῳ τὴν σκληρὰν ἐκείνην τυραννίαν ἣν ἐσχόπει ὄλαις δυνάμεσι νὰ καταπολεμήσῃ.

Οὕτως, ἡ ἐξημμένη φαντασία του τῷ παρίστα ὀλόκληρα στίφη δούλων κατὰ σειρὰν παρατεταμμένων καὶ δερομένων ἀνηλεῶς ὑπὸ τινος ἐπιστάτου καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἀφίκετο ἀπροσδοκῆτως ἐν μέσῳ αὐτῶν, μαῦρος τις ἡμιθανὴς ὑπὸ τῶν μαστιγῶσεων, ἐπιπτεν εἰς τοὺς πόδας του ἀρωγὴν καὶ ἔλεος ἐξαιτούμενος. Τότε δὴ τότε, ὁ Ἐρνέστης ἐβρίπτετο ἐπὶ τοῦ βαρβάρου ἐκείνου, τὸν ἀφώπλιζεν, οἱ δὲ μαῦροι προσήρχοντο καὶ ἠσπάζοντο εὐγνωμόνως τὴν χεῖρα του, οὗτος δ' ἀπῆντα,

« Ἦλθον νὰ σὰς προστατεύσω ».

Ὅθεν ὁ Κλιμανσῶ ὑποθέττων ὅτι ὁ Κ. Σαμφὼν ἐπληροφορήθη περὶ τῆς ἀφίξεώς του, ἔβλεπεν μετὰ πλείστης ἰσῆς δυσθυμίας τὰ μὲν σχέδια του ματαιούμενα, ἑαυτὸν δὲ ἠναγκασμένον νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Σαμφὼν, ὡς

ἂν εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν κἀνεὸς τῶν ἐν Νάντεις καὶ Βορδιγάλλῃ ἀναποκριτῶν τοῦ πατρὸς του.

Ἐν μέρει ὅμως δὲν εἶχεν ἀπατηθῆ ἐπὶ τῆς προθέσεως τοῦ ἰδόντος αὐτὸν νέγρου, διότι πραγματικῶς ὁ δούλος ἔτρεξεν ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὸν κύριόν του ὅτι ἤρχετο εἰς ξένος, δηλαδὴ εἰς ἄνθρωπος ὅστις ποτὲ δὲν εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου του. Μετὰ πολλῆς δὲ χαρᾶς ἔτρεχεν νὰ φέρῃ τὴν εἰδῆσιν ταύτην, διότι οἱ μαῦροι εἰσι γενικῶς περιέργοι καὶ ἀγαποῦν τὸν θόρυβον, ὡς τὰ μικρὰ παιδιὰ ὧν ἡ μόνη εὐχαρίστησις εἶναι νὰ βλέπωσιν πάντοτε τὴν οἰκίαν ἐν ἀταξίᾳ. Πρὸς τούτοις ἡ ἀναγγελησομένη ἀφίξις τοῦ ξένου ἐνδέχετο νὰ ἦ χαροποιὰ εἰς τὸν Κ. Σαμφὼν ὅστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελε βεβαίως φιλοδωρῆσῃ τὸν μαῦρον.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νέγρος δὲν ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ τὸν Κ. Σαμφὼν περὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ξένου οὗτος ὑπέθεσεν ὅτι θὰ ἦτο τις δι' ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἀφικόμενος, διὸ διέταξεν ἕνα ἐκ τῶν δούλων νὰ παρακαλέσῃ τὸν ξένον νὰ περιμείνῃ ὀλίγας στιγμάς.

Ὁ Ἐρνέστης ἐκάθησεν ἐντὸς αἰθούσης κεκλεισμένης διὰ καφασίων, λέγων καθ' ἑαυτὸν.

« Φαίνεται ὅτι οἱ κύριοι ἀριστοκράται τοῦ τόπου τούτου ἐσυνείθισαν ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους ὀφιπλοῦτους νὰ κάμνωσιν ἀντιθάλαμον. »

Ὁ ἀναγνώστης βλέπει ὅτι ὁ Ἐρνέστης ἐπερίμενε τὸν μέλλοντα πενθερόν του μὲ ὄχι τόσο ἐυνοϊκὰς διαθέσεις.

Γ'.

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Ἡ αἴθουσα ἐν ἣ ὁ Ἐρνέστης ἐπερίμενε ἦτο ἐφωδιασμένη κατὰ τὸ σῆμα διὰ μιᾶς μικρᾶς τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν εἰς δίσκος μὲ φιάλας σιροπιῶν, ῥωμίου λεμονάδος καὶ οἴνου τῆς Μαδέρης.

Πᾶς τις, καὶ κτωτέρας τάξεως τοῦ Κ. Σαμφὼν ὧν, μετὰ τὸσαύτην ὀδοιπορίαν καὶ κόπωσιν, ἤθελε λάβει καὶ πῖναι ἴσως ἐκ τῶν δροσιτικῶν ἐκείνων ποτῶν καθ' ὅσον μάλιστα ὁ εἰς Γουαδελοῦπαν ἐπικρατῶν καύσων εἶχε καταστήσει τοῦτο γενικὴν συνήθειαν, ὅπως καὶ ἡ ἔλλειψις ξενοδοχείων ἔδιδε τὴν ἀδειαν εἰς τοὺς ἀπὸ ἐνὸς μέρους εἰς ἄλλο μεταβαίνοντας ὀδοιπόρους νὰ ζητῶσι κατάλυμα ἐν αὐταῖς ταῖς οἰκογενεαῖς.

Ἄλλ' ὁ Ἐρνέστης, εἶτε ἐκ συστολῆς, εἶτε ἐκ κακῆς διαθέσεως, ἔμενε καθυγρος ὑπὸ τοῦ ἰδρώτος καὶ μὲ ξηρὸν